

Ms.
249

El Fadri.

¿Chiques, quina ^{vol casarse?} em vol casar?
 así estic sans' estrenar
 es el dir que soc fadri
 perquè no ma casat may,
 y tinc ganas de casarme,
 y que me vach a casar:

Ho ya no puc aguantarme
 tinc molta neesitat
 m' es presis buscar remey
 y el remey esta en Sen Blay:
 Ho estic tot ple de picors,
 y mes enses que un forn de cals,
 mes ballaor que una trompa
 y en uns dolors de guixals
 com per lo mes de Chimer
 solen tindre tots els gats,
 y mes com dir aquell dicho
 al que se li calfa el cap

tot lo demer te calent,
 y yo estic en este cas:
 Toma fet vore a' Dctors,
 Boticaris, Siruchans,
 a Curanderos, Comares,
 Erbotaries, Merescals
 y atots cuants en la materia
 me poden aconsellar
 y una mateixa rao'
 tots ells man aconsellat
 „que yo nescite chica
 „y que yo me dec casar”
 la medicina m'agrada,
 y estic sert qu'em provara,
 yo buscaba lo mateix
 hu munto' de dies ha
 perqu' el cur de la consensia
 apresada m'esta rascant:
 Per aixó' ans os he dit
 aquina el meu cos li agrá,
 ya hu veu, no estic cheperut
 ni estic coixo, ni baldat,
 tort, ni sego, ni potros.

ni en ningun ull reganats,
 per nano no em deixareu
 que pase la mida un pam,
 pues si anem alo interior
 os dic que no estic trencat,
 ni tinc flato, ni almorrrasses,
 ni atra espesie de mal,
 en fi mes sa' que una poma
 y la que m'asertará
 pot dir que sen d'un donsell
 dels que ara pots ni ha:

Pero ans de pasar a efecte
 lo que y'os he proposat,
 ans qu'em demane ninguna
 os diré les qualitats
 que ha de tindre la que vullga
 dormir en este costat,
 manar en mons quatre quartos
 y en mi se vullga casar.

Ami m'es indiferent
 que siga chiqueta o gran,
 que siga primeta o grossa,
 que siga d'asi o d'allá,

que siga vinda o' fadrina,
 que tinga manco o' mes anys,
 no sent molta la travesa
 per aixó no es desfara
 el casament, com no siga
 que ting' algu' d'estos mals:
 No la bull masa bonica
 que aixó es viure tu penant
 y en lloc de marit ser guardia
 de lo que tots van buscant:
 Ni tampoc la bull tan llecha
 que tinga que carregar
 en lo que no vot ningú
 y tindre sempre al costat
 en lloc de dona un butoni
 qu' em fara viur' espasmat;
 bull una dona mich, mich,
 en lo que respecta al pam:
 Tampoc no la bull mol rica
 qu' estan sempre marmolant
 si han portat oros y moros
 y palasios encantats
 y si acas han portat sis

volen sixanta gastar;
 ni tampoc la buli tan pobre
 que carregue en un costal
 que la vista, que la calce,
 que la mantinga... y al cap
 no tingam pera entre tindre
 cos' alguna que contar;
 Tampoc la buli per mulles
 ninguna d'estes que ya
 que patixen de migranya,
 flato, vapor, o altre mal
 qu'el trahimen de la bolchaca
 cuant volen, y fan pasar
 els dolors a son marit:
 Mance ma mulles sera
 d'estes exparamienteres
 que perque si hu ha vegut ans
 en lo got, ya no ven ella,
 y despues s'esta besant
 tot lo di' al seu goset
 qu'esta cansat de llepar
 les guals dels carrerons
 y mil coses a este pas.

pues quin 'atr' aquelles dones
 qu' el seu amor l'an posat
 en la gateta pardeta
 y sempre tenintl' al bras,
 dientli dos mil requiebros,
 regalanta en lo menchar,
 que no mes que bacha coixa
 ya se moren de pesar,
 y al marit de un estufit
 el tiren desde así 'allá:

Tampoc será muller mehua
 si se que li agrá ballar,
 tocaora de guitarra
 o afisionad' a cantar
 perqu' estes sols volen festes
 y fer faena en chamay:
 Pues si es Beata tampoc
 en nri carada es vora,
 qu' estes en ses beaturies
 fan a un home condenar;
 tots son abits y correches,
 promeres amunt y aball,
 escrupols, escapolaris,

dedurn, orasio 'mental,
 novena casi els mes dies
 y si es posen a parlar
 murmuren d'elles mateixes,
 „ Si fulano es tal o' enal,
 „ Si sutaneta es coquina,
 „ y no volguera murmurar....”
 pero elles sinse voler
 aringu deixen os sa;
 y no dic lo qu'elles parlen
 de son marit si ve a ma
 „ qu'es un gaudiu, un borracho,
 „ que no li agrá treballar”
 y cores per est' estil,
 pero mes val el callar....
 Al revés, si es salamera
 no dormir' al meu costat,
 ¡ Deu me lliure d'estes dones!
 „ Sento mira el tems que fa',
 „ esta nubol no ixgues hui'
 „ perquè si no et banarás,
 „ tu de no ves te costipes,
 „ si tens vas tornarás tart

y yo estic en tant cuidado."
 y així el volen engañar
 y elles en lo cor desichen
 qu' en casa no estiga may;
 Estes per mi pasaport;
 Mes tampoc m' atraparà
 dond si se qu' es golosa
 perquè ya te prou treball
 el que n' agarra una d' estes,
 estes no volen menchar
 ni sardines, ni abaccho,
 ni seba, ni col, ni naps,
 dient que asó els dond flato
 y que no hu poden pasar,
 pero pastilles, refreses,
 pastios, carabasat,
 llomello fi, pollastrats,
 y coses així tal cual
 ho passen com una pasqua,
 y d' an' ve a resultar
 que pera qu' ella es regale
 may el marit pot menchar:
 Tampoc la bula andadiega

gu'en casa nom pare may
 visitant atot lo mon,
 sinse deixar un porrat,
 ni festes, ni prosesous,
 sempr'en mantellin'al cap,
 la dona deu guardar casa
 en los dies de treball;
 Ni tampor la bull d'aquelles
 que no ixen de casa un pas
 si no al costat del marit
 perque yo nom bull casar
 pera ser page o' bagache
 sempre ala don'apegat;
 chunts si, pero que no diguen
 que som la corda y puals.
 Tampor bull que la visite
 el Pare Espiritual,
 ni el Lector, ni el Presentao,
 puer yo se ma de costar
 un moli' de chocolate
 si no pasa mes abant,
 no bull que ma casa siga
 un Convent com moltes ni ha'.

Tampoc la bull del cor tendre
 qu'es desmayen de viuar
 degollar un colomí,
 qu'en voré un escarabat
 o una rata, en un chyllit
 alen una casa en alt,
 que fuchen de voré als morts
 y als vius se van afortant.

Tampoc no la bull martina,
 perque ya dona que va
 apañada per damunt
 y com Deu vot per abalt,
 no bull dona d'esta clase,
 ni com algunes que fan
 dela bolchac' alacena
 y porten faronches pa,
 anous, castanets, armetes
 y tot lo que vé ala ma:

Tampoc no la bull selosa
 ni la bull interesa
 qu'en cont' els sigrons de l'olla
 y que me mate de far, ^{de}
 ni tampoc la bull tan noble

que tot ho vachà donant;
 no bull que sapia llechir
 bull que sapia remendar
 les camises que ya en casa
 y demes que fers que ya;
 no bull qu' es pinte la cara,
 ni que me gaste poma'
 ni que se tinga els cabells
 si acas tin ix algu' blanc;
 ni que me prenga polvillo,
 ni que li agrade fumar,
 ni que vi ne vegà molt,
 ni afisionada à chuar,
 ni que se fasa les selles,
 ni que rese molt y mal;
 y en fi per dirò de una
 perque ya me vach cansant
 no la bull franca, embustera,
 presumida, remista,
 chismosa, coqueta, tonta,
 cochina, destarifa,
 soberbiosa, antoixadisa,
 embechosà, dominant,

lora, sosa, parlaora, ,
 uina, rabiosa, sayma,
 maganresa... y quin dimoni

serà capar de apurar
 les faltes de totes elles
 si ni ha pera pedr' el cap,
 y aixina ya que a casarme
 m'encontre determinat,
 ya que pera el meu sosiego,
 salut y tranquillitat,
 necesite d'una dona,

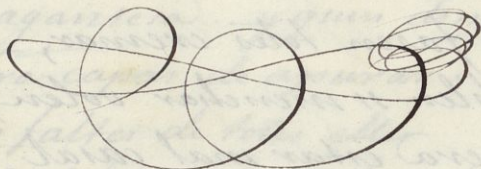
bull si es possibl' ~~encontrar~~
 una dona que no tinga
 ningun dels mals qu' he sitat
 qu' encara que ni ha pogues
 es menester confesar
 que ni ha... no digam moltes...

pero si senyor ni ha:

lo qu' empareix mes diffisil
 es el poderla trobar;
 perque una don' aixi
 com la que yo he nomenat
 seria un anhel del sel,

per això' determinat
 estic, así no la trobe
 qu' es faren totes cremar,
 que filen si menchar volen,
 que pera estar mal casat
 me trove mol ve fadri,
 no tinc qui em demane pa
 ni dona qu' em desinguiete
 y qu' em fara condemnar,
 ni cuñades qu' em marmolen
 ni sogra en qui pleitechar,
 y toro suelto bien se lame,
 y al cap.... com di huen... al cap
 es posarem un barret
 y ningú em senalara'
 dient lo que de altres di huen,
 tot lo mes que dir podran
 „quin gandul“, „quin carnastro“
 „a eixe no el faran casar
 „es dur, ya no entr' al ferro“
 yo h' asó' deixare parlar
 me mantindré fadrinet
 y en morir-me em posaran

una corona de flors,
y en ella em soterraran.

Sínon, mol bona nit:
el cologni s'acabàt.

El Padri de bona barra.

Chiques yo atotes or bullé,
 y lo que vos bullé es tant
 que ni vosatros ho sabeu
 ni y' os ho puc explicar;
 perquè no tinc yo paraules
 ni raons pera expresar
 lo que os estime y adore,
 tant es, que may he trobat
 vi ruin, ni dona llecha,
 en ser dona ya m' agrà,
 vore una dona m' encanta,
 obrir-la no mai parlar
 m' embelera, m' enamora,
 pues si li loque la ma
 ya no se lo que me pasa
 tot yo me pose suat.....
 nos pot dir mes sols la olor

m' enclisa en estrem tan gran
 que ya no puc aguantarme
 volquera en aquell instant
 lo que ara y sempre volquera.....
 y vosatros no voleu may;

y no se yo asó perqu' es
 mi ha pera calfars' el cap,
 per chiquet que siga el poble
 toda la dousayna en l' añ
 una vegada lo manco....

y yo no la puc tocar
 y no es per falta de ganes
 que ganes si que mi ha'...
 y molta rao que tinc
 qu' em salta per dalt del cap,
 y mer.... pero no es cansem

yo vos bulle de veritat
 bullgaume puer anni totes
 puer com diu aquell refrá
 por mucho pan no es mal año
 y yo nom fas de pregar

yo en tocantme la panqueta
 no em puc sostindre un instant,

si una me diguera embide
 no em parari 'a costar
 li embocaba tot lo chov
 mas que sabera pagar
 qu'en asó' el que guañá pert
 y yo soe desinteresat;

Pero señor si diguerem
 que yo busque tant y enant,
 no señor, yo m'auontente
 en lo que ving' ala ma',
 en voste mateix, si' vol
 nos casarem al instant,
 en esta, en aquella, en l'atra,
 en totes les que asi ya',
 no tinguen ninguna por
 que per mi no quedará,
 yo mes pronte que la vista,
 si' volen anem allá'.....
 callen.... pues es que no volen....
 voster so perden..... abant.
 Yo soe de mot bona pasta
 y mot vo de auontentar,
 yo no mire condicions

m' repar' en calitats,
 yo si es bonica m' agrada
 encara que no es estran

pues lo vò agrad' atots
 pero sor en tot igual

pues també m' agraden lleches
 perqu' el conte que me fas

qu' en estes vach mes segur
 d' entropersons en lo cap,

de cuentos y de disputes

y que me puc alabar

perque voler a una llecha

es menester un pit gran

y una gran resolusió;

una ventachia sols ya

que si sen escap' algu

en llech' ha de ser casat,

y que per fi son aplicades

perque lo que falt' al pam

ho supliren en carinos

y en atres abelitats:

Pues si son blanques; no res!

de pensaro estic torbat,

y pregunte ¿ qui no es torba
de vore aquell marsapà?

pareixen un alfañic
qu'en la boca se desfa,
amí me obrin la garrà
mas que acabe de menchar:

Pues no diu res les morenes!
una moren' agrasià
val mes plata que les indies,
perque per lo cheneral
si vols encontrar la gracia
el garbo y marcialitat
ha de ser en les morenes
perque son de cabitat,
yo compare les morenes
ales gores de casar
perqu'en posanse de mostra,
mirant així de costat
y fent ansetes de canter,
no asoles faran volar
faran pedr' els pens de terra
al que siga mes pardal;
per pillar yo una morena

em deixaria penchar;
 Lo mateix per una grossa
 perquè soi afisionat
 a les molles, ve que aso
 me pareix que atots agra
 perquè veu cheneralment
 que tots enants van a comprar
 vinguí demana may os.

tots la molla van buscant,
 y que aixina pera l'ibern
 esta hu tan acaronat
 arrimat al sen raser
 que mas qu'estiga nebant
 alli no se sent el fret,
 pera l'estiu es lo mal
 qu'entons se suu el guilo
 pero aso es pot remediar
 en buscarsen una prima
 y ami una ^{lo} prima ^{també} m'agra,
 no dic prima de guitarra
 que yo aixó no hu se tocar,
 bull dir una dona prima
 perquè per lo regular

son fresques com una rosa
 y de molt' achilitat,
 ni ha que tenen un corset
 qu'en la ma es pot embarcar,
 y despues van tan tiesetes
 en un aire tan salat
 aixi' com les perdiuets
 que no mes qu'em ving' al cap
 me pose com un linguet
 y m' encomens' apicar
 desde les ungles dels pens
 hasta la punta del cap
 y alo men's for' agrant
 seria del nich el mal,
 pero tinc tanta desgrasia
 que no tin volquera pensar
 perque me pose tan mustio.....
 pero anem sequim abant;
 Tambe m' agraden les altes
 perque yo tambe soc alt
 y fas mol bona parella
 en una don' aixi' gran
 m' agrà bona perspectiva

y com dir aquell refrá
 „atal amo tal albarda”
 y amí asó me ve pintat;
 no se pensen per asó
 que traute de despresiar
 les baixetes, no señor,
 perquè adir la veritat
 de les dones chicotetes
 estic tan enamorat
 pero per un atr' estil
 pues cuant yo em mire al costat
 de una dona chicoteta,
 estic no mes contemplant
 lo qu' es una dona en si'
 en por puesto replega'
 allo es una miniatura
 qu' es lo que se pot buscar,
 perquè si la dona es mala,
 com dihen, esta ben clar
 que la dona chicoteta
 no pot tindr' el mal mol gran,
 y son mes amano setes,
 es dir, estan mes ama,

mes finetes, mes gracioses,
 y mes tot, y mes m'agra':
 Tampoc no me desagraden
 perquè valhen coixechant,
 perquè ya dona que te
 un coixechar tan salat
 que yo em pose lo mateix
 qu'el qu'el pa ven y te fam,
 y asobint me susoix
 per lo carrer encontrar
 una d'estes baixes y altes
 anar així tip y tap
 y coixechar yo també
 sinse saber lo qu'em fas,
 perquè es tant el gust qu'em dona
 que no ho puc dissimular;
 y aquelles que van tan tières
 doblantse per l'espinal,
 entonces me pose yo
 mes ert que un fus de filar,
 me pareixen unes mines
 de casa dels Alemans,
 tan ertetes, tan boniques,

y així 'el culet menechant...
 la boca se me f' aigua
 sempre que aró me ve al cap;
 També m' agraden les tortes
 perquè entre les tals les ya
 que perà mi els fa gràcia
 el tindre la un ull tancat;
 pareix qu' estiguen sent senes,
 y aixina de crant en crant.

te peguen unes mirades
 que yo no se lo que ho fa'
 me pega unes rescaldas
 en tot lo meu cos la sanc,
 que necesite refrescs
 y pendre així algun calmant;
 Car lo mateix me para
 sempre qu' em pose a mirar
 a una visca, perquè allò
 del mirar dissimulat,
 pareix que miren les andes
 y aquí miren es al sant,
 allò m' embeles 'ami'
 y em pose tan estobat

perqu' en los ulls de una visca
 trobe yo una nobetat,
 trobe una gran diferencia
 una cosa interessant,
 en fi una viscondesa
 pera mi es cosa mol gran:
 tambe' m'agrada en estrem
 una don' aixi' rata',
 perqu' en cada clot que te
 se li podia engastar
 un diamant o una perta
 y em te tan alusinat
 este pensament no mes
 que nunca se me fa tant
 en parlant yo en una dona
 o picatosa o rata';
 Pues si son d'estes de moda
 que tenen chiquet el nas
 y que voster dihen chates?
 ; lo que m'agraden es tant!
 que no ya cosa en lo mon
 aque podero comparar,
 no vol tant el vi el borracho,

ni novies els escolans,
 ni enfemmetats els Doctors,
 ni les Comares preñats,
 com bult yo atotes les chates
 perqu' es lo que mes m' agrá:
 Pues casi encara bult mes
 ales que tenen el parlar
 aixina un poc farfallós
 perquè chuirlos contestar
 „ aixó es que vorté' ze burta
 „ z' yo ze que non fa càr
 „ mer li piquen atres purez
 „ amí no m' engalbará ”
 entouses me desfaria
 de vore qu' estic mallant
 com diuen en ferro fret
 y no les pue desengañar
 fent los vore crant les bults,
 pero elles la veritat
 enchamay la voten creure;
 Mes encara em solc calfar
 en parlar yo en una roïa
 y mes si es qu' esta paga

de que te alguna hermosura,
 alló es un rebentar,
 hi dientlos que les vol
 y elles fense de pregar
 així fent les desdenoses,
 y yo no em pue aquantar
 perquè yo les bull atotes
 pues nunca, nunca he trobat
 faltes en ninguna dona
 a totes les bull igual;
 Les farfalloses les bull
 asoles per lo parlar,
 ales chates les estime
 per la novetat del nas,
 ales roches per lo pel,
 ales grosses per la carn,
 ales primes per lo fines,
 ales altes per lo gran,
 les baixetes per lo mosses,
 les visques per lo mirar,
 ales tortes per los ulls,
 ales coixes per l'anar,
 les boniques per la cara,

a les lleches per l'estrany,
 les morenes per lo fortes,
 blanques per lo delicat
 y en fi siga com se bullga
 com siga dona m'agra,
 m'agraden les llauradores
 tant les de asi com d'allà,
 les dela terra, de fora,
 de poble, vila o' ciutat,
 les Churres, les Catalanes,
 les Criades dels ostals,
 Comares, revenedores,
 nebodes de Capellans,
 fadrines, Virsols, casades,
 en fi de totes calitats
 de tots modos y maneres.....
 pero asó es calfarm' el cap
 sinse traure suc ni bruc,
 sobra en dir, y es veritat
 que bull à totes les dones
 y elles se m'estan burlant,
 pues no han pregant asó à' chansa
 yo vos bull mes... os bull tant

que no ya en lo mon un home
 que os tinga un amor tan gran
 y vosatros erre qu'erre
 en que man de despresiar;
 ¡Tingan llastima de mi!
 ¡doneume pa que tinc fam!
 y yo os ho agrairé,
 perqu'en la necesitat
 que m'encontre necesite
 remey dela vostra ma;
 Vechau desde ara mateix
 quina se me ha enamorad
 y si es que te vergoña
 perque tots estan sabant
 ya mo dir'ala orelleta
 ara, despues o'dema,
 y s'arreglem y ala Curia
 traur'els papers al instant
 una per tres y ^{ala marfega} en seguida
 la marfega y descansar,
 y viur'en pau y quietut
 que yo promet per ma part
 no parlar una paraula

ni renir l' ara ni may
 encara que vera en casa
 Oros, mones, Elefants,
 Estordians, Capellans, flares,
 Sargentos, Cabos, Soldats,
 Dependents, Minions y en fi'
 cuanta especie de animal
 tenia en l' arca Noe'
 no me sentiran parlar,
 y en mi tindran un marit
 com un tros de marsapá;
 ¡Conque animo chiscotes!
 ¡quina me despenchará!
 Miren que tinc moltes ganes,
 no es fen ara de pregar
 y perdan esta ocasio'
 si nos despues será fart
 y no trobaren marit
 de les mehnres calitats.

Penseu-ho; ja men dicen:

Bona nit; hasta demá.

El segon añ de casat.

Caballero, ya me casé;
ya estu en el segon añ.

Cada lun diu dela fira
conform 'en ella li va',
qu'es lo mateix que un Alcalde
que habi' ahí en Alacuas,
en demanantli chustisia
pera cosa de pagar
com ell tinguera dines
el temien dela part,
"no paguen perque no volen"
di' aixi' mol enfadat
y fea pagar atots
sinse raons escollar;
mes si' ell dines no tenia
di' al contrari, "es tan mal"
"este tems que ningun te"
"ni pera poder menchar"
"no ya un dinier en lo mon,
"vosté se podr' aguardar

"qu'ell ya pagava cuant tinga,"
 y hu' anaba unwoyant
 y es qu'ell deusgaba de tots
 per si malix, pues igual
 susuix en lo demes.

~~Que com es el matrimoni?~~

perà els borraihos no ya,
 cosa en lo mon com el vi,

y perà el que no li agrá
 el vi es lo pichor de tot.

hou voste aun resincasat,

"la vida del matrimoni"

"es la mes felix que ya"

y per allá hou á un atre
 casat de deu ó vint anys

y renega dela dona,

de sogres y de cuñats,

de chiquets, y hasta per fi'

del Vicari qu'el casá

conque aquí temim que ocure?

Yo estic si caig o' no caig;

uns me ~~dicen~~^{diu} "chico casat

"viurás en tranquilítat

"no tindrás que anar darrere

„de qui te fasa el menchar,
 „ni pleitechar en llavaneres,
 „ni com din aquell refrà
 „anar asalto de mata”
 I'atr' em din per ^{una} altra part
 „home per enant val el mon
 „no te tingues que casar,
 „mirat en lo men espill
 „que ami ya prou ma penat,
 „no ya vida com fadri”
 „qu' en enar-sevol puesto cap,

„no mes tin present allò”
 „ya fas casat, fas cagat.”

Conque yo no se qu' em fasa,
 yo pase mos grans treballs
 y tots per no tindre dona,
 sempre per ahí lladrant
 desde Herodes a' Pilatos,
 yo m' encontr' en este cas
 com un bou entre dos pedres,
 yo no se com asertar,
 lo que uns me diuen que ve,
 atres me diuen que mal;

go vech qu'el estar fadri'
 es viure en quietut y pau
 no te hui qui el desinguiete
 ni qui li chuyol' el chornal;
 ni qui el ringa crant v'acasa
 per si h'anat enchorn o'tart;
 pero vech al mateix tems
 que hu aixi' asoles esta mal,
 si tens la camisa bruta
 y la dones allavar
 hu'as de pagar y agrair;
 Si vols pegar una espolsa
 perqu'esta bruta la casa
 hu'as de agrair y pagar;
 Si te prens una oriada
 pera estar mes ben cuichat,
 si es bonica parlen tots,
 si es llecha tens que aguantar
 o'tens que tancar els ulls
 per no vorela clabant;
 y en fi chirem per don bultga
 de tots modos ho vech mal,
 yo no se don tirar-me

[que y' aha manco treballs:
 Yo casarm' em casaria
 si se poguer' achustar
 qu' es morir' al an la dona
 ; pero aso que viuen tant!
 perque un an sen para pronte
 y que avn entra el renegar
 de tot matrimoni, es
 al segon an de casat,
 y si nos callen vostres
 voran si die yo ve o' mal:
 No em detindr' en lo que para
 en lo tems del festejar,
 sels, rabies, rines, disputes,
 si has anat, si no has anat,
 la mare deu que no vol,
 si ta cheriman' ha parlat,
 si has saludat a' fulana,
 Sen Douis s' aosta ya,
 no pos' els peris en ma casa,
 trauame per oficialat,
 y tots eixos laberintos
 que per' haberse de contar

es presis un cara sol,
 y que tot aso ben mirat
 li ariv' aliu mes les ganes
 y ho dona per ven parat
 en tal de lograr la prenda,
 parem aso, sa casat.

Com hu esta ganos d'allo'
 no repara en si ha costat,
 en mirar sols ala dona
 te h'una gochor tan gran
 que no cap dins dela pell,
 y en dir hu de quant en quant
 „ma muller“ „la mehua dona“
 s'ompli hu de vanitat.

que un terno en la loteria
 mes goch no li donara:

Sempr' estar al costat d'ella,
 sembr' estarsela mirant
 es lo que desichia hu'
 y en aso content esta:

Pes dire' del primer dia
 perqu' els que son casats
 ya saben allo' lo qu' es

y els que no, ho poden pensar,
 en fi sobra que vos diga
 que aquell es un dia gran,
 aquell dia es el millor
 com diuen alguns lletrats
 que dona la don' al home
 y yo crec qu' es veritat;
 D'arrere del primer dia
 venen atres, si no iguals
 casi tan bons com aquell;
 la un dia convidats
 acasa el Padri o' Padrina,
 l'atre dia a celebrar
 la forma-bod' a sa casa,
 la una vespr' a venerar
 ala barraca de tio,
 l'atra vesprad' al porrat,
 a casa del sogre hui,
 acasa el cosi' dema'
 y en fi en aquells primer dies
 es un continuo regal,
 un' algalia, un que se yo
 que no se pot explicar,

sempre de una en atra festa
 de fum sio', com bit, de ball,
 de parells, de visites,
 sempre de broma y de gall,
 de manera que aquelles dies
 se lin ban alu en passant
 sinse sentir, al poc tems
 se fa la dona preña,
 ya esta corona la festa,
 l'alegria no te igual;
 Esta lu tan satisfet
 asoles en contemplar
 la setima obra y que pronte
 pare la dona el fara'
 que te hi 'un cul mes tou
 qu'en los sarahuells no cap,
 y pensant en lo chiquet
 y en la dona disputant
 perque si ella vol chiqueta
 y ell vol chic, sen va passant
 el añ del novensanach
 y comensa el segon añ:
 Entra la dona en los nou

y comensen els treballs,
 els desfisis, les manies,
 antoixos, prevalicar,
 que sols per una vegada
 se pot allo' soportar,
 pero el home hasta entons es
 encara no sa enfadat
 en allo' qu'es el primer
 tot ho va dissimulant;
 S'acaba este mes de penes
 aixina que aplega el part,
 que si aas parix ave
 es despues de fer pasar
 un torment a son marit
 y atots per fi fer dansar;
 Ya tenim chiquet en casa
 tenim lo qu'es desricha',
 el home se torna loco,
 gran batech per la vespra
 gran alegria, gran broma,
 gran refrese, gran berenar,
 y aixi s'acab' aquell dia
 y poc a poc se b'acabant

el primer an y el humor:
 Ya no els vorás raonar
 com ans sempre ala orelleta
 sino poc cridant y mal
 „¿dimoni cuida eixe chric,
 „yo en cuans puestos he d'estar
 „finlo mentres planche asó
 „¿que tel tinga? pues ya vaix,
 „j si aplegar' acaur' el chric!
 y aso sempre acompanyat
 de fosques, alls y punchetes:
 Despues van venint els mals,
 que li agarra la pallota,
 ya podrás anar pensant
 avn has de anar a dormir
 fora casa o' al ostal
 perqu' en casa no te penses
 que has de poder descansar
 perqu' entre dona y chiquet
 els ults no els apegaras,
 „Elhico aliat y ensen llum,
 „du el got qu' en la taula esta
 „a'vore si el farem veure,

„du y farem un micapa,
 „mira trav una veneta,
 „chico el chiquet sa cagat,
 „porta una casola de aigua--"
 y així estan sinse parar
 la dona sempre manante
 y el chiquet sempre plorant;
 Se cura de la pallota
 y li agarra la denta'
 si baba ó no baba el chic,
 el chiquet groguet y mal,
 ya li apunten dos dentetes,
 ya li tallen dos guixals,
 per fi ya li han eixit tots
 y millor el chic no esta;
 ¿pues que sera lo que te?
 aixó es qu'esta enfitat;
 als chiquets de Sen Vicent
 y portar li un enserat;
 no se cura en asó el chic:
 ¿tindrà cues? aixó sera
 pues vaja ta mantellina
 y a Capuchins esta espraí

y ferli dir les orasions:
 nou diés de pasechar
 y tu venegant en casa
 perque te vares casar;
 y en enserat y orasions
 el chiquet millor no está;
 hasta que se desnutrix
 qu'esta la mare preña;
 Señor a posarlo en ama,
 un altre infernet apart
 la un' ama no se llet
 y al chic el mata de fam;
 l'atra se la llet salobre
 y el chic no se cria sa;
 l'atra cria sols de un pit
 y ames te no se quin mal,
 l'atra l'ompli de miseria...
 y el chiquet sempre rodant
 y hi sempre afhuixant mesaes
 y gastant sinse parar
 y al cap d'estes trapijondes
 aplega la desmama;
 si la pren ve o no la pren,

el chric sempre sumicant,
 aquelles primeres nits
 les pares de clar en clar
 sempre donantli cosetes
 afi de fer lo callar
 y la marasa chitada
 perquè te tan mal prenat
 que tot lo que mencha llansa,
 tu en lo chiquet agarrat
 „calla fill men vine al tata”.
 non y non sempre agrumant,
 que ano ser per la pasensia
 que Deu don'a tot casat
 ni havia pera matarse
 y pera també matar
 ala dona y al chiquet;
 Acaber per una part
 en qu'es millora el chiquet
 y et queda l'atre ransal
 dela dona sempre mala
 y si aias no tens criá
 pera que vols mes gran vint
 ya te pots aparellar

que m'la boca de un flare
 ata muller igualava,
 „Chic ferme chocolate
 „tinc unes torbes de cap,...
 „hun' no me poses olleta
 „perqu'estic tan fastidia'
 „del caldo que no puc mel,
 „la carn no la puc pasar,
 „ves ala pastiseria
 „y dume un pastis d'arreal,
 (allo' he pas aixi mich, mich,)
 „chic podries escurar
 „yo no me puc tindre dreta "...
 y aixi te va potrechant
 la miseria dels nou mesos
 que sol durar el prenat
 que no se si en Purgatori
 se patix mes en nou anys;
 aso' es si no mal parix
 que això ya es atre cantar
 perquè si tal susuix
 as que dat ben arreglat,
 en Comares, medisines,

en Dolors y Siruchans
 te sen va un rin de dines
 y perdut lo treballat;
 pero anem alo millor
 yo te done per sentat
 qu'et parix la don' a've'
 ya tem el cabat doblat
 ya ya en casa dos chiquets
 que no et deixaran parar
 perquè cuant la ben se rin
 ya tem al atre plorant;
 al maühoret li entren sels,
 al atre de tant plorar
 perquè te dolors de ventre
 se trenca de les dos parts
 y per completar la festa
 si es la mare delicà
 no falta un pel de mamella
 o un vaporet amà
 que pera qu'^{te} et tornes loco
 y te ixguen els cabells blancs
 es la millor medicina,
 pues encara no h'acabat,

no para encar' así el cuento,
 perqu' encara no ha pasat
 el machoret la pigota
 perquè mare y Sirucha
 no han volgut enbaumar-la
 per estar mal humorat,
 y entra en casa esta epidemia
 y et pilla clisquet y gran;
 la hu entre sels y pigota
 sel enduen al fobar
 y et costa un grapat de duos
 malaltia y soterrar
 y l'atre chic del resiago
 et queda tort o' allisiat
 o' en algun' atra reliquia
 que valguera mes pagar
 dos soterrar en un dia;
 y el' este modo un penar
 un desasosiego es
 el segon an de casat;
 y así no hu prengan a charsa
 que de así n' os lliurará
 ni Sen Pere el del Comú,

ara es en la qualitat
 de que pillen per muller
 una de les poques que ya
 honrrada, prudent y bona,
 que si hu' aplegues a errar
 y piller una penhora
 de les moltes que abundants
 van per' ahi vuscant novio ?
 ya et pots fer tirar al blanc
 que alo manco aquell patir
 es no mes per un instant,
 pero casarse y en dona
 que per una o' altra part
 te coixeche, es el dir
 qu' es viure sempre rabiant,
 perque palises, disputes,
 riues, tirons y grapats
 a casa l' Alcalde hu',
 a casa el Chuche dema,
 entanta el pleit de divors,
 pediments amunt y aball,
 es lo que tran el qu' es casa
 o' com distruen el mal casat,

que pert salut y diners
 la pasencia y llibertat:
 pero en fi yo bull supondre
 que per una fortuna gran
 pillas una bona dona
 y no tens enfermetats
 ni parterachies, ni fills,
 o si els tens els cries sans.....
 digues; qu' es lo que adelantas
 al que aplega el segon añ?
 el pa de casa es fa dur
 si tens gana de cluar
 fora cas' a tocar mare
 perque ya estas embafat,
 perque cluar en la dona
 no es mes que serrar rogal;
 la don' al segon añ es
 un abaccho arremullat
 y com tots tenim el cheni
 amic dela novetat,
 no mos agra' enquan la roba
 que mos serem l'añ pasat;
 si buscaben els motius

ja els tenir así ven clars,
 per això yo no tinc ganes
 es dir, ho repare tant,
 que yo ganes si qu'en tinc,
 yo em casari' al instant
 pero tinc por que la dona
 me vixc' aixina mols anys,
 perquè al cap del mal el mich,
 si que se passen treballs,
 en la vida del fadrí,
 pero mes para el casat
 si la dona li viu molt;
 yo me podré atremolar
 cuant oixc en conversacions
 „yo ya soc casat vint anys”
 y me fas creus, puer no se
 com tenen tan gran aguant:
 Conque així ya huan obruit
 ya queden ven enterats
 yo no dic que vos casen,
 ni que os deixen de casar,
 si el meu consell han de pendre
 poden fer lo que vultgan,

que yo per mi m'arretire
 per ara no bull chuar
 no siga cosa qu'em pille
 el segon añ de casat.

El Fadrí

de les Catorse novies.

En este mon del bordell
 ningú, ningú es pot lliurar
 de qu'el duguem entre llengues:
 de tot han de murmurar;
 Si es tu baixet, ; may quin nano!
 si es alt, miren quin chagant,
 si es gros, quina botifarra,
 si es flac, quin cuc de fitar,
 si es serio, cheus quin gos,
 si es riu, un desficiat,
 si parla, es un parlaor,
 si no parla, es un unflat,
 si li agrà el vi, es un borracho,
 si no en ven, es un estran,
 si gasta, es un gastaor,
 si no gasta, interesat,

si vist ve', es un vanitos,
 si vist mal, es un deixat,
 si va hu molt ala Yglesia
 eix' es un beato fals,
 si no va, es un Chudio,
 si es hu roch, deu que mor quart,
 home roch y gos pelut
 y lo demes del refra',
 si es casa hu, es un goleta
 tonto de primer vola',
 si no es casa, es un madur
 de pers a' cap enrredrat,
 si es mor chove, es mor de tonto
 sa mort de prevalicar,
 si es fa vell, esta en lo mon
 pera fer desinguietar,
 y en fi aque cansarie mes
 siga hu vaixet o' alt,
 siga gros, flac o' moreno,
 siga roch, fadrin' o' casat,
 parle molt o' parle poc,
 no gaste o' bullga gastar,
 vach' ala Yglesia o' no vacha

sempre l'an de criticar;
 per' aixó yo em fas el conte
 de mi se poden burlar
 mes burlantme yo de tots
 lo manco he d'eixir en pau:
 He dit aixó, perquè ami'
 m'estan mil vestits tallant,
 „ si me case, si no em case,
 „ si soc un tomo tan gran,
 „ dichosa de la qu'el erre
 „ perquè cixe tota la sap,
 „ es molt dur, se moltes conches,
 „ a cixe no l'atraparan”
 y atres mil parlauries
 i ~~per~~ perquè no man de atrapar?
 perquè no me vol ninguna
 perquè soc tan desgrasiat
 que si ho saberen vostès.....
 pero els ho vau a contar:
 Dikuit any farà lo menís
 que vau per als rabiant
 buscant novia que me bullga
 pera poderme casar

y esta es l'hora, creguenme,
 que no la he pogut trovar;
 Yo no se com no ma mort
 pergu' em calfe tant el cap
 de vore que tots se casen
 y yo no me puc casar!
 Se casa' Guico el forner,
 se casa' tamb' el baldat
 que acaptab' a Sen Cristofol,
 Talala tamb' es casa',
 se casa' el esmolador
 el del carrer de manans,
 digo y tots en dones guapes,
 y ells tan grandisims peals,
 y yo, que mal m'esta el diro
 en totes les qualitats
 dona bonica ni lleha
 no la he poguda encontrar,
 no es dir que no ha tengut novies
 que n'ha tengut agrapats
 pero no se com s'arregla
 que nunc' apleg' a casallar;
 Yo ha tengut catorse novies

de diferents qualitats,
 yo no ha veït en ninguna
 yo atotes he acontentat
 fent quant elles han volgut
 y sempre se ma enredrat
 de modo que no ha pogut
 la mehua boda enfilar:
 Yo em desespero quant oïc
 ales ahueles parlar
 „ el hom' es casa man vol
 „ la dona te que aguardar
 „ aque li vinga ocasió”
 ; Pues velles de Satanas
 yo ha deixat may de voler!
 y me cauran els guixals
 ans de tindre la fortuna
 de vorem don' al costat;
 No mes me queda un consuelo
 de que per mi no ha quedat.
 Para uns ditxist ans arrere
 qu' encomenci yo a plomar,
 fumaba y pixab' aroles
 y m' anaba jaleant

per los porrats fent d'el home
perqu' em volia casar;

Li tiri els ulls a una chica,
es dir que me va pegar
en mihi del ala del cor;
perà poderli' parlar
em vach valdre de un' aluela
apropiada perà el cas
y en la primera entrevista
qu' esta mor proporcionà

yo li acusi les cuarenta,
; oy! no mes, en València
li digui „Voste m'agrada
„y en voste me bult casar“
ell' ales quatre paraules
em prengue tal voluntat
qu' era cora per demes,
en fi no puc explicar
lo qu' esta dona em bolia,
yo estava per atra part
enamoradoisim d'ella;
aixi' seguirem parlant
uns tres mesos, en los que

la baula del tot equipar
 perquè m' calses tenia,
 li feu vestit de percal,
 camises, coset, sabates
 l'arregli' de pens d' cap,
 y estant traent els papers
 per 'haberse de casar
 nostra dona sen fuisque
 y en un soldat sen v' anar:
 Quant yo sabí esta noticia
 me tingueren que sangrar
 y dela tal peradumbre
 estigui pernotiat;
 yo no sentia els dines
 que m' abia fet gastar
 si no haber perdut la novia;
 en fi m' aní recobrant
 y atra novia quem va eixir
 vo del tot me va posar;
 esta era mot reguapa,
 digo y una cluca honrra
 tenia resolieria
 en un carrero que ya

all'ala Misericordia
 y tenia molt desparh;
 pues com diu yo parti en ella
 y al colp me vach descartar,
 ella m' envidia la flor,
 yo' el resto li vach tirar;
 ala mich' ora despues
 ya me volia casar
 y ella lo mateix volia
 pareixia que criats
 estabem hu pera l'atre,
 y ya seriem casats
 si no fora que una nit
 la Christisia se tira'
 y per un fals testimoni
 en la Torre la ficia
 d'aon al poc tems de presa
 me la varen trasladar
 aon ans era Cofadria
 dels Sabaters, per sis ans:
 Esta disgrasia segona
 casi me fa pedre el cap,
 pero el tems tot ho madura

y yo en lo tems hu'ani' olvidant:
 Despues festechi auna torta
 pero tan torta; Caras!
 que ni en la terra dels segos
 podi' a reyn' aplegar,
 era torta y micha o' sega
 si he de dir la veritat
 y aixi' com tenia els ulls
 tenia el ebeni de mal;
 miren y yo la volia
 y que m'aguera casat
 amo ser que se mori'
 de resultes de un mal'gra'.
 Despues d'esta trapisonda
 encomensi' apartuchar
 en una cocina d'ella,
 y anaba l'asunt formal,
 yo frequentaba la casa
 en gran familiaritat,
 pero era casa en dos portes
 qu'es mol mala de guardar;
 no mes tenia un defecte
 esta chica, y era el tal

que tenia mols cosins,
 allí entraba el Escolá',
 el Aguasil, el miñó,
 el Dependient el Soldat,
 el Sabater, el Suter,
 el Mariner, l'estudiant
 el Llaurador y — mihi mon,
 y yo li vach preguntar
 ¿aque ve an circa chentola?
 y ella me va contestar
 „Chic si tots son cosins meus”
 y yo li digui burlant
 puer tens una parenteta
 mes llarga que la de Adan,
 per esta respost' asoles
 vostra dona em despacha
 y em quedi' per quarta bolta
 en lo carrer colcat;
 no estigni' aixina mol tems
 perquè anant olent de nas
 tropei' en una chicota
 en lo carrer dela mar
 y li tiri' mon requiebro

„ bendita sea esa sal
 „ y bendito ese salero,
 „ vol voste un paje sala' ”
 y me va fer una sena
 que la seguira callant,
 yo la segui' alo llunt
 y ella m' anaba guiant
 rodant carrers y plasets
 y en un carreró em ficá
 darrere del' Academia,
 en sa casa baix entrar
 li digui' ma pretensio'
 ella v' admitir el pla'
 y quedarem en casar mos
 y s'aguera efectuat
 ano ser per una vella
 que tot mos ho va' enredrar,
 pero ella no ixgue de huit
 que la varen pasechar
 tota la volta del corpus,
 per fi se desbaratá
 y fon la quinta vegada
 qu' em quedí barres en alt.

Escamat de les fadrines
 anna Viuda em bach tirar
 femme conte qu'en podia
 alguna cos' amostrear;
 esta er' algo chove
 una filosa tal cual,
 pareixia una santeta,
 mes en tanta santitat
 si me descui de un poquet
 ya me costa el cuento car:
 yo fiat en qu'er' asoles
 el amo d'aquell costal
 regenteaba en la casa,
 una nit se me feu tant
 y determini' quedarme,
 ella no volgue charmay
 dient qu'no estava ve'
 y qu'era dar que parlar,
 yo conceixent la rao
 acasa men vach anar,
 pero al eixir per la porta
 em trobe tres embosats
 y hu d'ells me tra' una daga

y me va dir "so galan
 "si torna mes a cixa casa
 "o per así el vech pasar
 "el degolle", yo li dic
 "no señor pera que tant
 "yo promet no tornar mes
 "en cixa don'a parlar,
 "no bull que voste' s'enfade
 "y em degolle cluant cluant"
 y així no fui que yo no bull
 pedr' el carreró del paí.

Escarmentat d'estos cuentos
 em proposí retirar
 d'esta clase de donetes
 y encomensi a frecuentar
 una casa amon pareixer
 de molta formalitat
 aon havia certa chove
 així d'uns vint y sine ans
 guapa com el sol mateix,
 gastaba un lleyo mol gran,
 molt politica y afable
 dona en totes qualitats

hasta en castella parlaba;
 yo t'aniaba tectechant
 y al por tems ya em tutechaba,
 fin una gran amistat,
 tanta qu'em solia dir
 "qu'era imposible explicar
 "el amor que me tenia
 "que yo li habia pasat
 "una flecha per lo cor"
 y me jalcaba tant
 de modo que yo em quedí
 d'ella tan enamorad
 que ni dormia, ni menchaba,
 quedí com un cuc de flac,
 apleguí atornar-me loco,
 res me podí alegrar
 que no fora ella mateixa,
 mes vauh tindre un desengan
 que casi em costá la pell;
 fon que allí entraba un Don Juan
 y aixina qu'ell aplegaba
 ya me fea ell'ami anar
 en una hu en atra excusa,

hu ve per neu, hu per pa,
 per oli, hu per vi ala tenda,
 hu per raim al mercat
 y cuant portaba l'encarrec
 sen anaba el tal Don Juan:
 yo tenia mons resels
 y al fi' inqueren veritat
 qu'ella me voli' 'ami
 pero era pera tapar
 els ulls com dignen al mon,
 yo asó nou pogui pasar
 me fui tres pasos arriere
 y me vach quedar enadrat
 en set novies auna vora
 sinse poderme casar;
 Ya perdi' les confiances
 pero les bati recobrar
 en una llauradoretta
 aixi' com un diamant
 qu'em talla' l'ala del cor
 y mes que com ya escaldat
 estaba en les de València,
 pero ve din el refrá

que si en Albal ya bagases
 també ni ha for' Albal:
 Fots los dies sinse falta
 veni' asi ala Siutat
 mol apanada y tieseta
 sabates de raso blanc,
 mantellineta de sarcha
 en una tira de a pam,
 vestit de percal frances,
 sistelleta baix lo bras
 pero huida la portaba
 y aixi la duy' al tornar,
 i a què vindri' a Valensia?
 yo en asó em calfaba el cap
 pero d' allí a mol pocs dies
 ho vau saber per lo clar,
 veni' a comprar-se dolços,
 chocolate, aigua chelá,
 y a fer algunes visites
 que no em baren acomodar
 y pari' en les melnues cartes
 perquè no volguí clinar
 pera qu' ella em fera burro

que yo ya estaba escaldat.
 Despres dela llauradora
 em baix engolosinar
 en una chica roqueta
 qu'em tenia tan torbat
 qu'ni sabia el qu'em feia,
 ella estaba enamora'
 de mi' amo poder mes
 y yo d'ell' atre tant;
 Sa mar'es qui no volia
 mes yo ^{em} vaich determinar
 a traurela sacristada;
 El Pector y un Escriba
 en coche anaren per ella
 y la baren depositar
 en casa el Pector mateix;
 vint y tres dies cabals
 estigu' pagant mich duro
 y els altres gastos que ya
 y la vespra de casarnos
 (m'en recordare' d'imats)
 per los consells dela mare
 o que se yo com s'arregla'

la tal clíca torn' arriere
 y acasa sen va tornar,
 y yo en tot lo gasto fet
 me quedí del coll penchat.
 En esta feta no se
 com no me porí soldat
 ano ser per los consells
 de una del meu beinat
 yo en fas una que sen conta
 perqu'em vach calfar el cap,
 pero esta veina mehua
 no em deixaba dela ma;
 em va oferir sa neboda
 qu'era una clíca rumbant
 y yo digui, qui pert un bou
 y es troba un borrego, en pau
 tot eschent de enatre pens,
 y com ella m'agrada
 em bach oliv' dar de tot
 y en ella segui' parlant;
 mes estant ya tot apunt
 en dos dies sen chira',
 y moncha de Sen Gregori

arrepentida es fida:
 En la desima estasio'
 asi em tenen vostes ya,
 ya no crec en res del mon
 di'tuen que mata un pesar
 mentira, yo no ma mort
 y això' qu'el prengui ven gran.
 Mes pasem abant el cuento,
 luego me vauh enrredrar
 en una de peixcaors
 que anab' a fabricar
 ala Aduana sigarros,
 vestia de mar a mar
 duya gran pinta de concha
 y lo demes al compàs
 y el dia que mes guañaba
 nou o' den cuens per lo llare,
 ayo me daba sospiches,
 informant me y preguntant
 vauh saberertes cosetes
 y perque volgui' parlar
 casi vauh a sen tarsis
 perque tenia la tal

un Padri Administraor
 que me volia tancar
 gracies a' hu munto' d' empenos
 y encara me va costar
 desdir men dabant de un cluche
 y tots els gastos pagar.
 Despues li parli' a una coixa
 qu' encara que coixechar
 teni' aixina un andami
 qu' en lo vin me va pegar,
 tenia una seta grasia
 al compas del coixechar
 aixi' de tu capa mi'
 que yo no me s'explicar,
 qu' em rebolia els budells
 sempre que la ve' anar;
 pero tenia la falta
 que li agradaba el mamar,
 y en una de tantes voltes
 que se soli' achispar
 li agarra una propeixia
 y se va quedar balda;
 yo me retirí en mol orde

y encara qu' en gran pesar
 fin conte quedar fadri
 pues ya teni' aun costat
 una dotzena de novies,
 ; Agui tal li haurá pasat!
 yo anaba en lo cap perdut
 cuant parant una vespra
 dixina entre dos clarors
 en un sigarro apagat
 per lo carrer del ballet,
 una cluca me crida'
 diu i vol fer pera el sigarro?
 = molta merse't qu' em farà''
 en seguida m' entraquí
 y me va fer asentar
 al sen costat, preguntan me
 si era yo fadri o casat,
 cuans ans tenia, d' aon era
 y m' anaba sonsacant,
 y com yo no soc chens tonto
 mirant la part al costat
 no vach perdre la ocasio',
 era ser un animal;

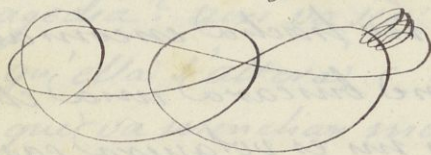
li digui 'ma pretensio,
 que me volia casar,
 y ella em diu,, mos casarem"
 yo volia en el instant
 pero ella premia llargues
 y com yo estava rabiant
 no m'acomodab' allo'
 y la tingui' que deixar:
 En aro em parla' un' alumeta
 si que tenia mols ans
 mes tenia mols diners
 y esta es una qualitat
 que tapa tota llechea;
 pues com dic se descarta'
 que si em casaria en ella':
 yo me vach quedar parat
 me bach fer mes reflexions,
 yo desiche ser casat
 si no arremet a' esta vella
 me quede barres en alta
 perque si la busque chove
 ya ne hinc tretse aun costat
 y luego... me desidi'

y vach admitirli el pla:
 ella se tornaba loca
 no sabi' aquí contar
 l'alegria que tenia
 enfi me s' enamora'
 com se din hasta les gaches,
 (yo d'ella no estaba tant
 pero si dels seus dinés)
 y sinse pedre un instant
 sen anarem ala curia
 y tot ho varem arreglar;
 aquell dumenche immediato
 nos varem armonestar
 por primera unioion,
 la segon al sendemà
 que fon no se quina festa
 y el dia de Sen Eulian
 nos emboguen la tersera;
 era dia del seu sant
 y va fer un gran comvit,
 alli se mencha' de llarc,
 se veque y bague' gran broma
 en fi fon un dia gran,

l'ahuela fea la loca
 com si tinguera quinze ans,
 me tocaba la barbeta
 yo la estiraba del nas ---
 i pero senor qui diria
 que allo habia de parar
 en tragedia? aixi' va ser;
 fora qu'ella s'altera
 fora que va menchar molt,
 lo sert es que li fen mal
 y li entra una diarrea
 qu'en tres dies sen ana:
 quant yo no me figui flare
 entonse no em figue may,
 set setmanes estigui
 sinse parar de plorar,
 sinse parlar en ningun,
 y hasta en fi sinse fumar,
 no ploraba sols l'ahuela,
 ploraba els meus treballs;
 hasta que per fi en lo tems
 me tingui que consolar
 en allo „ com ha de ser

„es que no ha de ser casat”
 pues yo he fet pera lograrlo
 cuant estaba de ma part,
 he fet cuant pot fer un home
 y may ha pogut enallar;
 No ya cap de Corredora
 aqui no tracha encomanat
 que me buscara una cliea
 qu'en mi es volguera casar,
 me' posat en lo diari,
 tambe' tinc aparantats
 mols d'estos achunta-culs,
 d'estos que casaments fan
 y per ningun puesto d'estos
 ha pogut may enfiar
 la mehua boda, congue,
 a eixos que van parlant
 si yo soc o si no soc
 poden vostres contestar
 que me busquen una novia
 y una caritat faran;
 igualmente tots el que m'ohuen
 poden si v' el cas parlar

y em faran un gran favor
 si nos morire' rabiant:
 pergu' els treballs que yo pase
 sols m' els poden remediar
 el Vicari y una chica
 y una bendicio' ben gran.

Les Preñades

Pera que en este mon
 un gran sabio pregunta
 es menester mes pasensia?
 Haque contestacions grans
 y ningú pogue asertaró;
 En Sabater contesta
 „qu'el qu'en una prosero'
 „va y porta un sirial
 „dona proves de pasensia”
 pues no es eixa la mes gran;
 Un doctor de un Villuter
 digue „que pera peixcar
 „qu'es ofisi de Cabrons”
 tambe est'es va engañar;
 atre qu'es pens' asertaro
 cligue „pera enamorar
 „a una dona rica y llecho”
 (no anaba este tan errat)

Un barber hiu'estaba ohuint
 diu „ la pasensia mes gran
 „ es el criar les coloms,
 „ o'ferli festes aum gat "
 també' o'va errar el barber;
 mols se calfaren el cap
 y daren varies respostes
 que foren malhaes grans
 y ningú pegá en lo viu
 i puer tan difisil no esta?
 Puer vaya yo or ho dire'
 sinse qu'es calfen el cap;
 ni el volar hiu una ni locha
 ni anar a'ensendr' el fanal
 del retaule de sen Roc,
 ni tindre hiu que aguantar
 els consells de un tio vell
 perque si te qu'heretar,
 ni el ser un home albasca
 y tractar en capellans
 ni el aguantar aum doctor
 cuant en un llit esta malp...
 res de aso ni lo ans dit

es pot dir pasensia gran,
 pues curcause tots les bogues
 que yo os la vach a' contar,
 vull dir que callen un rato
 si eras que poden callar;
 No ya pasensia en lo mon
 que se puga dir qu' es gran
 com el que auna prenada
 per forsa te que aguantar;
 no digam d' aquelles dones
 que ho tenen acostumat
 que diuen „mes val parir
 „que no fer una buga“
 si no d' aquelles donetes
 qu' encara no han parit may
 d' aquelles del morros primis
 com diuen en Valencia,
 d' aquelles melindrosetes
 qu' els agrà por treballar
 y els agrà mot regalarie,
 y lo pichor y mes mal
 es que la tal tinga mare,
 pues si en te punto final,

perqu'ella de conseller
 fa com a' experimenta'
 y entre tant esta preñada
 l'alumelasa dona els plans
 la filla els posa per obra
 y el marit te que pagar:
 en aquelles mesos primers
 que se sent embarasa'
 ya gran alegria en casa
 tots van dansant y vallant
 la mare plena de goch,
 la filla de goch no cap
 y el marit fet un cudol
 sinse saber lo que ya:
 Entr'elles se fan ses chuntes
 com al marit l'hi diran
 y queden conform'en dirli
 cada una per sa part;
 li diu la mare primer
 „ chico tu no has reparat
 „ de qu'escopinã redo'
 „ la chica, aso es senal
 „ de que s'encontra preñada

„ya content podras estar”

= Mare si qu'estic content:

La filla per altra part

li diu „chico saps que allo’

„dos meros que ma faltat”

vaya siertos son los toros

ya tenim lo desichat:

Aquells dos meros primers

van al home embabucant

y este te tal alegria

com un gat en un pardal

de pensar que pronte pronte

par’ el chiquet li dirá

y no es pedrá’ el mayorazgo,

pero asó’ car li estara

que de allí a poc ya t’albarda

al lloç se li v’asentant

y ya va sentint el pes,

pero elles sinse pensar

en lo treball del marit

van al pobre sofocant

en totes les quilopacs

que t’abuela li h’amostrat;

¡si fila! chica no files
 pergu' et debilitarás
 y el chuc eixirà tan sec
 com si fora fil de aram;
 si ya que capdellar seda
 Cosme la pots capdellar
 perquè asó' de les preñades
 es mal qu'etiquen rodant
 les mans, pues a cada volta
 una volta el cliquet fa;
 li capdella hui la seda:
 Mira pera t'escurar
 pots pendre' una criadeta
 qu'es mal qu'es banyen les mans
 les qu'estan deixa manera;
 ¡Pues ma muller que fara!
 ferte gastar els diners
 com no perdes tamb'el cap:
 Pues chirem el atra fulla
 qu'es mot digna de contar
 y es si la tal te desichos,
 ¡Patriarca Sen Bernat!
 de tot li agarras desich

y tot li bus tens que comprar:
 si v'el tems de Sen Domís
 els torrons ha desichat,
 per la mare Sen del Carme
 les pomes va ensoniant,
 per Nadal coques y casques,
 per Sen Valero el torrat,
 per Pascua les bones mones
 y tot li busas de portar,
 sino li ha portar la sogra
 t'arma un promontori gran
 mira Comme ho fas mal fet
 aixó nou pots excusar
 perquè asó de les preñades
 se temen mol que cuidar
 qu'es mol facil afollar-se;
 mira fulana de tal
 per el desich de una figa
 de set mesos safolia
 y pari una chica morta
 en una figa en lo nas
 lo que pots fer si es que vols
 un poc el gasto ahuntar

es repretar mos a tros
 y si habiem de menchar
 gallines mencharem sopes
 aso es lo mes asertat:
 quilopaes dels velles
 ella sa de regalar
 y el pobre marit que menche
 arros en cabeses d'allés,
 mes la vella de la sogra
 al chendre li fa estos plans
 perquè raer 'en la filla
 dels regals cobra la part:
 Asó son gastos de gola,
 ¡y els altres gastos que ya!
 al qu'està de quatre mesos
 diu „Comme ma cixit un gra
 „asi ala rabadilla
 „aso sera masa sane?
 respon la mare no et canses
 tot això ho causa el prenat
 diganti al barber que vinga
 y una sangria et fara;
 y atn te sangra el bolsillo.

perquè tu li has de pagar:
 als set mesos altra volta
 sa de tornar a sangrar;
 Allen Cosme pren la capa
 y anirem a parechar
 qu'estic tan desmàdeixada
 que no me puc aguantar:
 Cosme qu'em fassen sabates
 que nom puc estes ficar
 perquè s'em unflen els peus
 y ja els tinc com dos tabals:
 Cosme ja estic de huit mesos,
 mira el cont'esta ben clar
 huit ralletes ja en l'alcoba
 perquè yo anaba rallant
 una ralla cada mes
 que tinc gran curiositat
 en saber quant ixe de conte,
 podrem fer els matalaps,
 perquè lo qu'es la volcada
 tot ho tenim arreglat,
 pintarem també la casa
 que ja te necesitat,

perquè si no premiu tems
 s'encontrarem enfrascats
 si ve l'hora de parir
 y no ho podem remediàr
 que así han de vindre persones
 y per fors 'han de parlar
 mirant tan bruta la casa;
 si li vol hu contestar
 pera dir que allò'es mol gasto
 y no es tems pera gastar....
 và li agarra el batistot--
 pases les del veinat
 i qu' es asó? y diu la sogra
 un pesar que li ha donat
 el quilopon de mon chendre
 sinse mirar com esta;
 y com que totes son unes
 encomensen a parlar
 home no siga roños,
 que ha de fer acontentar
 esa muller, que mol pronte
 un chiquet li parira
 y li posarem cosmet;

així van alen afrontant
 y que vullgues o no vullgues
 els diners tens que gastar;
 Después comença la vella
 i y Padrin' aquí faras?
 mira la so Manuela
 de bona gana ho sera':
 vaya pues esta mol vé:
 i y Padri'? el so Tomas
 tambe te ganes de ser;
 m'alegre que ho siga, abant:
 En asó sen para el mes,
 ya est'aguardant el instant,
 ya te la casa pintada,
 ya te fets els matalaps,
 la bolcada ja curida,
 els dos Padrins nomenats,
 el barral del aiguardent
 pera el part, ya esta comprat
 y les gallines crianse
 les te un hom' en lo corral;
 Comensen les maitines
 ya es va la dona queixant

vagad la festa esta' en casa;
 La mare tota torba'
 va donant disposicions
 atots los de allí manant,
 ala' cria, posa olleta,
 al chic, marcha en un instant
 a casa el senyor Antoni
 y la reliquia et darà
 del gloriosissim sen Iluc
 qui es abogat en los parts;
 Comu ves per la Comare,
 home ves sinse parar
 pasaten ala Merse'
 qui encomensen a tocar
 aparir; y a sen Ramon
 qui ensenguen dos siris grans:
 sen va un home tan corrent
 qui els talons li van tocant
 en lo cul, v'en la Comare
 esta entra preguntant
 llevanse la mantellina
 i eira dona com esta' ?
 esta tal cual esforzada

so Ellmana, pase abant,
 y el marit se queda fora
 perquè no el deixen entrar
 que diluenen qu'es mal que mire
 quant la dona va de part,
 i ser' allo' com l'all y oli'
 qu'es deslliga de mirar?
 y Comi' en molta pasensia
 for' aguantat el temporal;
 El pobre tot son orelles,
 tot se li'n passa escoltant,
 ya sent queixar ala dona,
 sent la Comare parlar,
 sent que animen la partera,
 sent asa sogra resar
 y al ultim sent al canari,
 que sera lo que vindrà
 chic o' chica o' criatura,
 aixi' esta el pobre penant
 hasta que se ven la sogra
 que ix d'alegria plorant
 diu, un chic com el que a' cixit
 yo no hu'abia vist may

en unes cuixes tan grosses
 com si tinguerà dos anys.
 En aro'ya la Comare
 al chiquet el te bolcat
 y lil trahnen a son pare,
 este s'el pos' abesar
 y de vore que ya es pare
 el ses te de par en par;
 als plors que plora el chiquet
 pasen les del veinat
 totes aror' el naixcut
 y a'ficar la cullera',
 la una que sembl' a sa mare
 s'atra que al par' en lo nas
 y en los dos ulls al ahuelo
 y a' estos de sembra tant
 com un how a' una sardina,
 y al pare li fan tragar
 qu' es fill seu, y sols la mare
 es qui aro pot aclarar:
 En aro es forma la chunta
 dels Padrins e interesats
 y entre tots se determina

qu'es bateche ala vespra
 i y quin nom li posarem?
 el Padri vol que Tomas,
 la Padrina Manuel,
 l' Ahneta dir que Pascual
 o' Cosme el nom de son pare;
 per fi en vota' cheneral
 se vota qu'el nom de tots
 per' a tots a contentar
 y li posen al chiquet
 Cosme, Manuel y Tomas;
 Ve' la hora del batech
 porten un corbe llogat,
 (ya dona que si es Padrina
 es per anar arrastra')
 y mentres van ala Yglesia
 en la casa tots torbats
 estan fent el chocolate,
 els cubilets menechant,
 aparellant els venuts,
 prevenint els esponchats,
 es dir tot posanto en orde
 pera en vindre refrescar:

al que venen de la Iglesia
 ya esta la taula para'
 tots van dant la enhorabona
 y ala taula es van sentant
 y es va traent el refresc
 y comensen a parlar
 tota la chusma de dones
 perque si ha homens a cas
 tots callen com a novisis
 com que no entenen de parts:
 en la taula la Comare
 es la Presidenta que ya'
 y salta y diu "yo señores
 tinc assistits a molts parts
 y no ma tengut com este
 lo manco en mes de deu anys,
 quedaro ser per ma experiensia
 haquera dat que rascar;
 ara fa poc tems pari
 la muller de un escola'
 tamb' un dona mol que fer
 que venia entrabesat,
 pero el de l'un d' esta dona

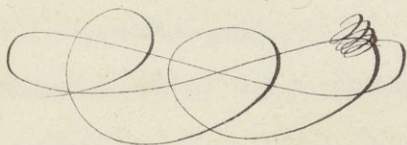
venia de peus mes mal:
 pues com dic aquella dona
 mol ve que mo va pagar,
 esta tellada ya es
 perque li'allargues la ma
 y si volies darti un duro
 donali trenta reals;
 esta es la conversasio'
 que s'auostum' a parlar
 entre tant dura el refrese
 que aun home tant li ha costat
 y les goloses bagases
 sel manen tan descansat,
 en aso's'acaba el dia
 que tan car a'hu li ha estat;
 pues despues de tot aso'
 entra la segona part
 qu'es mentres esta en lo llit,
 un home fa el sen apart
 com si fora un aprenent,
 patint com un Virde fam,
 y mentres esta partera
 sempr' en lo cuidado gran

que no y'acha olors en casa
 que a les parides fa mal:
 Y a nusa de partera
 un home te que afhuixar
 un duro pera la nusa
 perquè sino que diran
 y per no ser manco que altres
 un siri dels tornechats,
 y aquell dia mentres ella
 a oluir la nusa sen va
 l'us esta cuidant dela olleta
 fent un home de cria:
 pues despues en tant que cria
 no la faras treballar
 perqu'en lo chiquet s'escusa,
 „home si no em cau del bras
 „pareix que ting'archent viu
 „si go no el puc fer callar ”
 y si acas calla el pesiga
 pera qu'es pose a plorar;
 si v'el tems dela Cuaresma
 tu eres qui ha de dedunar
 qu'ella no pot per lo chic

que sempre li esta mamant:
 Vechan si li costa por
 la don' a un home casat;
 despues dela gran parensia
 que te un hom' en aguantar
 les impertinencies d'ella
 carregat en un costal
 en fans de pels y de conches
 picardies y maldats
 y tin per fill un chiquet
 sense podero churar:
 ¡Pues pera qu' es casa un home!
 vaya aro' vist esta ya
 que les dones sols nos donen
 mols gastos y mols treballs;
 pues que se cas' el que bullga
 que si acas hu vot churar
 no li faltaran baralles
 y no te hu que pagar
 remuneracions que fan atres
 y tindr' el cap con Deus sap:
 y si acas ve la cullita
 se va y s' almasca el gra

ales dotse de la nit
 all' al torn del Hospital;
 y no lligarise á les dones
 que son com din el refrá
 "Beletes en la mundansa
 "chitanes pera engañar
 "unes nines en vestir
 "y taymades en parlar"
 en fi el nom de dona es
 sinonim de tot lo mal;
 Yo m'estimaria mes
 ser de moros cautivat
 o'caur' en mans de chitanos
 que no trobarme casat;
 Perqu' he cobrat tal horror
 dic y no hu puc remediar
 mes por li tinc auna dona
 que á vint y quatre soldats.
 Solament os advertisc
 que si se volen casar
 repareu als que heu' anfet
 vedrau com tenen el cap
 que si aso no vos fa forsa

farem excelents casats
 tanquen els ulls y a' embestir
 yo sols os podre resar
 y dir Requiescant in sapa
 Den que os hacha expentolat.

Chaque fois que je me
 ye cite al vostre costat
 ya ne puc aguantar mes
 que os citen en velleitat
 y he per la vostra defunció
 contra tot el que cal
 que parles contra velleitat
 que el que he a fer y a dir
 que he per la vostra defunció
 que he per la vostra defunció
 que he per la vostra defunció
 que he per la vostra defunció
 que he per la vostra defunció
 que he per la vostra defunció
 que he per la vostra defunció
 que he per la vostra defunció
 que he per la vostra defunció

des det d'ale, f'ant d'ale m'ant
 i'f'ant d'ale f'ant d'ale m'ant
 y no d'ig'ant d'ale d'ale m'ant
 q'ale f'ant d'ale d'ale m'ant
 "d'ale f'ant d'ale d'ale m'ant"
 "d'ale f'ant d'ale d'ale m'ant"
 "y d'ale f'ant d'ale m'ant"
 en fi el nom de dona es
 sinonim de tot le mial;
 Vo m'ale f'ant d'ale m'ant
 ser de m'ant d'ale m'ant
 o'ale f'ant d'ale d'ale m'ant
 que no d'ale f'ant d'ale m'ant
 Perqu' hi d'ale f'ant d'ale m'ant
 d'ale f'ant d'ale d'ale m'ant
 m'ant por d'ale f'ant d'ale m'ant
 que a' d'ale f'ant d'ale m'ant
 d'ale f'ant d'ale d'ale m'ant
 que si se d'ale f'ant d'ale m'ant
 d'ale f'ant d'ale d'ale m'ant
 d'ale f'ant d'ale d'ale m'ant
 que si se d'ale f'ant d'ale m'ant

El Padri

en

defensa de les dones

Oligues fuchin capad mi'
 yo estic al vostre costat;
 ya no puc aguantar mes
 que os estiguen insultant
 y he pres la vostra defensa
 contra tots els charlatans
 que parlen contra vosatros
 y os defendré a' foc y sarric;
 que ixquen eixos parlaors
 que van per alhi parlant
 si son pells, si son cochines,
 si son tal y si son enals,
 vinguen y diguen mo anai'
 y els posaré com un drap;
 tots sempre contra les dones

y les pobreteres callant;
 i prou treball se tenen elles!
 perquè si anem contemplant
 vinga la cosa com bullga
 la dona sempre cau baix;
 si as 'ho recapasitaren
 els que les van ultrachant
 les tractarien com deimen,
 ve que parlen per parlar
 perquè tots els que mes chillen
 y d'elles parlen mes mal
 publicant les sevhues faltes,
 si van vostres admirar
 sempre d'arrere les dones,
 y elles tan totes que van
 dabant d'estos parlaors
 que les estan desollant
 en rao' y sinse rao'.
 La dona ven comparà'
 es igual en tot al gos;
 el gos es un animal
 que aquell que li pega mes
 y mes mal el sot tractar

Li es mes fiel y mes el vol;
 La dona es pintiparà
 aquell que mes la despresia
 y que mes la fa passar
 mes enamorada d'ell
 y mes loca en ell està;
 Deu sempre li dona faves
 li 'aquell que no te guix als;
 Yo per mi mateix ho vech,
 no ya ningun mes amant
 de les dones que soc yo.
 perquè no ho puc explicar
 yo tult a les dones mes.....
 que crec que podria el cap
 de alegria si una dona
 amí me volguera igual,
 pero no se qu'els he fet
 que no me poden tragar,
 si es chove ninguna em vol,
 en les ahueles tal mal
 trac un poquet de partit,
 pero no fem res al cap
 carro vell y rodes nobes

si acas vades en mot treball
 y per'ana una llegua
 es menester fer chorná;
 Yo volguera una doneta
 choveneta, ven plantá,
 verri grasia, com voste,
 si em fera eixa caritat
 me moria de alegria,
 mire la pendri' al bras,
 le llevaria les calses,
 la trauri' a pasechar,
 la duria de brasero,
 em fi tindria un esclau
 pera tot quant me manara,
 l'acontentaria tant.....
 li diria,, estrela meina
 qu' en eixos ulls mas clarat
 dos galoches en lo cor,
 yo tinc el pit socarrat
 per eixa cara de Pascua
 y eixos ulls de diamanet...
 mes no tinc tanta fortuna
 ya vech que soc desgrasiat,

ya conec yo en eixa cara
 que no soz yo t'escola'
 qu'espolsara' eixe retaule;
 pues señor pasencia, abant,
 ya estic yo fet a' estos colps,
 sempr' em susuix igual,
 a'ninguna porta toque
 que no la trobe tanca;
 pero encara en tot això
 sempr' en la espasa en la mà
 pera defendre les dones,
 no mereixen elles tant
 pero al cap com yo les bulle...
 y les bulle... y s'acabat.

Vïng' ara tot el que bullga
 que yo aroles soz bastant
 a' defendr' estes borregues
 dels que les ban ultrachant.
 L'ahu diu molt enfurit
 „yo nunca podre jurar
 „pergu'es ma mulier golosa”
 ; Miren quin peccat mortal
 pera moure tant de ruido!

y anem hàr 'a' escuadrinar
 guines son les golorines;
 Quant ell sen va atreballar
 que se pren una pastilla
 y luego ans de dinar
 si es ven un poquet de caldo
 despues de haber armorsat
 una clauketa rustida
 y per asò' ya se sap
 que del dinar hn' estaltia;
 y tot lo mes per la espra'
 si es ven un gotet d' orchata
 y se pren en acabant
 un poquet de chocolate;
 i y per asò' a cada pas
 desacreditant la dona?
 y tu que vas a' cluar
 en los turs al true y flor
 y veris mes del regular
 y---; allo no es conta? allo' no,
 la dona sempre can baix:
 ¡pobretes si no tingueren
 un home com yo al costat!

L'atre diu „ que sa muller
 „ es cochin' arremata
 „ que non fa un brot de faena
 „ sempre per lo veinat
 pues posali' una criada
 y mes curiosa serà:
 despues si te criatures
 que no li caluen del bras
 com vols que siga curiosa
 ni que pugà treballar?
 Que sen pare algun ratet
 ala casa del costat
 a' raonar de ses cosas
 a' dir si el de allí dabant
 guanya poc y gasta molt,
 si la estachera de baix
 es una tala, una enala,
 si la chica del mana
 te un novio que du casaca
 y cores d'este tarran
 això tot vol dir no res,
 ni que se pose a' chmar
 al burro de a' sisonet

no et pedra' ningun cabal
 y den tindre tot lo mon
 un rato pera' descans
 y desfogarse un poc;
 y tu què vas à veremar
 totes les boquetes nits
 fora' del Portal de quart
 y et gaster lo què no pots?
 això no es te què contar;
 despues vas en punt a casa
 y tot son fosques y allis
 y palls ala muller
 despues qu' esta remegant
 la pobreta tot lo dia
 per 'arreglarte el menchar?
 això no volem qu' es diga,
 pues yo res ha de callar
 y les defendre' hasta pedre
 la ultima gota de sanc:
 Pues quin 'atr' aquells qu' es guixen
 „que no poden aguantar
 „asa muller per los sels“?
 ¡pues bestiasas, animals!

no val mes donad selosa
 que no d'aquelles que ya
 que com no siga el marit
 tot lo demes els agrà:
 Veritat es que la donad
 que patisca d'este mal
 tot son groños, males cares,
 tic y tic, y tac a' tac,
 que no ya menhada bona,
 que si amisa un home va
 pera ella v'atre puesto,
 que no pot hu saludar
 a una donad d'abant d'ella
 perque si no ya canta,
 que no ya un punt de soriego
 ni sinse rina un dinar,
 perqu'els seleros y els sorts
 en malicia son iguals,
 pero al cap dels dos estrens
 est'es el manco mal,
 yo volguera una selosa
 y vosatros esteu parlant,
 perque per fi el que te selo

es perquè vol, això es clar;
 Al rebèi se quixen atres
 „que si sa muller sen va
 „en este, en aquell, en t'atre”
 mal fet, pero ve t'esta;
 atots sa de fer chustia
 y amí em tenen de la part
 les dones, perquè les bullc;
 Tu no teu vas apeixcar
 y la donna es queda en casa,
 pues aque vas estranyant
 el qu'ella se divirtisca,
 qu'ella per cas sa casat
 però ser moncha trapense
 y no ha de poder parlar
 en ningun si tes vas tu;
 qu'ella sen v'a'parechar
 ans ten has anat tu qu'ella
 congue no tens que parlar
 tu tens aquell'afisió
 ella esta, estes en pau,
 y si nos estars'encasa
 cuidant lo que deus cuidar

vo sera que tu ten valies
 y qu'ella es quede resant.
 Pues y el altre vell qu'es queixa
 de la poca voluntat
 que li mostra sa muller?
 Pues vine asi carcamals
 en mes anys que tens clamunt
 que la podra mustasap,
 en mes alifacs y potres
 que ni ha en un Hospital
 vols que la dona te buliga
 y qu'et tinga voluntat?
 no ha d'estar desesperada
 podense trobar casa
 en un chove del seu gust
 que se nuix encuaderna
 en tapes de pergami;
 vols qu'estiga enamora
 de obrirte sempre tuis,
 de mirars en cixe cap
 mes lli que un melo d'alcher,
 de vore tot estevat,
 de repararte la chepa,

de contemplar te baldat,
 de mirar a totes hores
 un esquelet al costat,
 de voré que de marit
 no mes el nom li ha quedat,
 vols que la dona te bullga
 y qu'et tinga voluntat
 enant en lloc de pasecharla
 y dur l' ala funsió al ball,
 portar l' als bous, al teatro,
 li fas fer el micapa,
 li fas bullir la tisana,
 calfar el vi pera el cap,
 arreglar la faixaura,
 fer desfiles, llavar draps,
 aparellar el braguer
 y tot el berengenar
 de les tehes matabures,
 vols qu'et tinga voluntat
 y estàs com un gos de presa
 sempre guardant l' al costat;
 ella mas que siga un sucre
 d'asó'sa de incomodar;

la dona pera guardarla
 no se te mol que apretar;
 ara me diran alguns
 i perque no ho miraba ans
 de casarse qu'era vell?
 Veritat es no hu mira
 pero va ser per son pare
 y el novio per altra part,
 que li dien dels dimes,
 qu'en tenia tans y cuans,
 que ho pararia tan ve,
 qu'ell era un home tan gran;
 y com la dona es tan flaca
 y es tan interesá
 qu'en amostranli dimes
 ya la teniu conquista,
 per el interes maldito
 es va deixar engañar:
 pero aó que hu' estrañen
 si en aó tots som iguals!
 tots busquen el interes;
 yo ara en los ulls tancats
 embestiri a una vella

mas que tinguerà mes anys
 qu'els articles de la fe
 tenint un bolsillo gran,
 qu'en los dines del'almua
 yo yam sabri' arreglar,
 ymas que fora cheperuda
 y coixa y torta y baldà,
 y atre tant com yo farien
 mols dels qu'estan escoltant;
 ¡pues que parlen de les dones
 si as'ho ven a cada pas!
 les dones per los dines
 no tan sols se casaran
 en un velt, en lo drago'
 del colecti se ve amà,
 y en asó fan mol rebé,
 aque tenen de aguardar
 elles no han de ser doctors
 ni capellans, ni abogats,
 tota la seua carrera
 aque poden aspirar
 es à casarse, qu'es casen
 y deixenles viur' en pau;

„Així me deixara ella”
 contesta un altre casat;
 ¿pues qué que te que no et deixa?
 „qué parla per los costats”
 reparen quin sacrilechi;
 pues tota dona no es sap
 qué peccat d'eixa falteta,
 lo únic qui' els pots tachar,
 ¿pues si' no tenen atr' arma
 en que san de defensar?
 y ella parla y tu li pegues
 qui dels dos en ix mes mal?
 y anem perqu' es parla ora,
 perquè em así y allà
 que son marit no treballa,
 qu' es mol aficionat
 a visitar colomers,
 que te un dolor de cap
 y para tan mala vida,
 que no li dona bastant
 pera mantenre la casa,
 que sa sogra es tal o'cual,
 que ses cuñacs son brutes,

que son sogr'es un tabale
 y coses que ven miraes
 no puchen tres brins d'espant,
 y el que siga parlaora
 no es tampoc pecat tan gran
 com no pegu'en embustera
 asó se li pot pasar:

L'atre crida tot quant pot
 pera desacreditar
 asa muller que com diu
 "peca per la vanitat"
 "yes pera casa tan bruta"
 asó son ganes de parlar
 perque aquina en este mon
 no li agrada anar apana,
 pues la chent esta de modo
 qu'es com diu aquell refrá
 "sols se fa cas de la roba"
 y si al contrari es deixá
 no la deixen de martina
 luego com sa de arreglar:
 ¿que te la casa tan bruta?
 aixó tampoc que li fa,

alti' dius no ho ven ningú;
 i que per una casualitat
 sa olvidat la sal en l'olla?
 se lin posa y s'acabat;
 i qu'en l'arros per ses faenes
 no li ha posat el safrà?
 calla y menchal com estiga:
 i que per estar se planchant
 y per fers' els caragols
 sa deixat per apanar
 la tehuà camisa? calla,
 que mes tens tu que callar;
 y al cap totes estes coses
 si tu no anares parlant
 ningú del mon ho sabria
 perque pera el que no ho sap
 miranta tan apanada
 no podia malicijar
 qu'era tala com tu dius
 y d'asi ve a resultar
 que si es ta muller coquina
 tu tens la culpa que vas
 publicanto per lo mon

y que al cap se dem tapar
 alguna falta en les dones
 qu'elles quant aptiga el cas
 també nos tapen les faltes
 si faltes no en tenim cap:
 L'atr'es guixa,, de que es minsa
 ,,sa muller, sempre iim nãm
 ,,y que d'arriere d'ell es
 ,,una culebra infernal"
 ; Chesús, chesús! y quins homens!
 ; ells de tot han de parlar
 i puer no val mes carinosa?
 què d'arrer' es tal o' qual
 i y qu'eres tu raerè d'ella?
 yo crec no te igualarà
 per mol que vultgues supondre,
 y si anarem h'apurar
 si ella sen v' ,,apicos pardos"
 com tu nos vols suposar,
 tu tens vas,, apardos picos"
 que poca tramera ya;
 això es segons tu vols dir
 que ami no me pasará's

perquè yo crec que les dones
 son incapases de tal;
 pero aque cansarse mes
 si es moda ya el criticar
 als pobretes corderes;
 de manera s'arreglat
 que siga com bullga la dona
 ell sempre li han de trobar
 faltes pera parlar d'ella,
 si es Salamera, mal,
 si es Desabrida, pichor,
 bruta no es pot aguantar,
 si es Presumida mot mance,
 ell de tot han de parlar:
 = Señor ma muller es llecha,
 = trant els ulls no la voràs
 qu'es un remey mot prudent,
 si nos no haberse casat:
 = Yo que tinc la dona vella
 te mes de sent y nou anys,
 = pues buscatei una chove
 pero aso sinse parlar:
 = i Pues y la mekua qu'es coixa

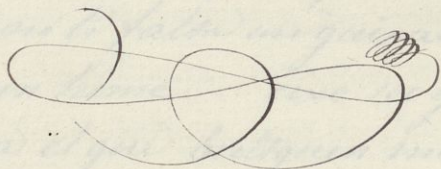
= Pickor seria balda,
 là qu' esta bona coixecha
 tu asò tens adelantat;
 = Yo tinc la dona Beata
 qu' em fa viure condenat,
 = Pues tens mes que cantar tu
 cuant ella es pose a' resar;
 = La mekna em fa sis tumors
 cuant ella es pos' a parlar,
 = Pues no t' estigues en casa
 ò fete sort no la okuiràs:
 = Yo de la mekna no em queixe
 pero es bonica y tem tant,
 = Pues hasta quet fases vell
 no et se curara cixe mal;
 y si nos apeuxcaors
 busquem al fill d' Empastra
 y que os en fasa de barro
 no me vingau apurant:
 Yo no se en que consistix
 de fadrins estan rabiant
 per novia pera casarse
 y així que ya huan lograt

ya reneguen de la dona
 i puer pera que sau casat?
 pera lliurar-se de quintes
 pera tindre una criá
 y remey atotes hores,
 puer no tenim que parlar
 aquanten la que vos toque
 perquè alla diu un refrá
 "el que vot menchar peixet
 "la cua sa de banar"

Jo con tal de tindre dona
 crec que faria un mal cap,
 perqu'el que alhanta fadri
 hasta els trenta o cuarent'ans
 ve se pot dir qu'es un martir
 ; perquè pasa tans treballs!
 ni te qui t'espluque un rato,
 ni qui li fara el menchar,
 ni qui li rasque la esquena,
 ni qui li posi un pedá,
 ni qui li fara una festa,
 si dorm, sempr'ensomiant
 en carrerons y escaletes

com un pa de nen chelat,
 sinse qui li calf' els pens
 ni en qui poder desfogar
 un home les sekhues penes
 qu'est'es el treball mes gran:
 El que te dona ho te tot,
 aplega un hom' enfadat
 li fa una festa la dona
 ya tot se lin ha pasat,
 li dona un vès al chiquet
 el seguida el pren al bras,
 el cag' aso per supost,
 pero allò li fa pasar
 tots els mals de caps que te,
 sopa ya en quietut y pau
 y d'altí aum ratet al llit
 y despues... y o em calfe el cap
 sempre que pens' en aso'
 de vore quant animals
 son alguns que no hn coneix en,
 yo sols em beche al casat
 perque te tot lo del mon
 y yo no mes hinc treballs;

¿Pongueu chiques huan ohrut?
 ¿dones tingau caritat!
 ya vehen yo cuant os vull,
 yo soc vo' pera casat,
 sere' un Sen Chusep de fusta
 qu' es cuant se pot desichar;
 totes rabiem per casarse,
 yo rabiè del mateix mal
 ta que me bullga que ho diga
 y pasarem ala part
 de arreglaro com se puga
 y achustar els veremars.

Tofot el de Campanar.

És presis sapien vostès
 en qui estan hard parlant,
 no se pensen que ara parlen
 en algun pelafustran;
 Parlen i saben en qui parlen?
 en un home mol cabal
 en un home tan complet
 que no li falta un quipal,
 en un home..... cixe soc yo
 pera el que bullquen manar;
 Yo soc tofot el gallardo
 llaurador de Campanar,
 fill de Bartolo el pelut
 que ara dos anys fou Churat.
 Ma mare te nomenada
 fora y dins de la siutat
 Perqu' en dir Pepa la poltra
 ningú posa el peu clavant;

yo de fam no em moriré
 perquè tinc mon tros de pa,
 tinc un tros de regadiu
 aon se troba el millor nap,
 el cholivert ben creixent
 els pimentons amb el cap,
 fruites de totes espesies,
 verdures de canantes ni ha,
 tinc en seca garroferes,
 tinc vinyes oliverals.....
 però Senyor yo aon estic,
 en quin carrer ma ficat
 si lo que yo pretenc es
 que m'estiguen escoltant
 pera oïr un sosorit
 que ami mateix me pasa;
 el fet s'encomens' així
 sin anadir ni guitar:
 Un Dumenche de mati
 de aquelles bonicos de Mach
 en que la calor del llit
 el fan a un home saltar
 pronte, y eixir sen al orta

per la frescor disfrutar,
 men am' de matinet
 acabat de mndar
 y parechant chano, chano,
 en un ort me bach ficar
 a' divertir pensamientos,
 y anant per alli' rodant
 ya cullia un clavellet,
 una rosa, un tulipà,
 amarantos, siempre vivas,
 francesilles, pelicans,
 y d'ertes y altres floretes
 un ramellet vach formar
 que ventlo tan repolit
 ni el agosab' a' tocar;
 mes quant manco men adone
 per los andadors anant
 me trobi' de cara' a' cara
 ; Pare Sen Lluç!; cap sagrat!
 de segur no ho podre' dir
 perquè nom sabré' explicar,
 ; me trobi'... si es que ho puc dir
 un anchelet encarnat,

perquè al·lo' no era chisca
 pareixia un diàmant,
 un ^{toronço} ~~coçotto~~ de lletuga
 en gust opera tendral;
 la boca em se feia aigua
 de vore aquell marsapà
 y enamorat y confus
 al instant de vach quedar:
 ¡ que alegries que picors
 em baixaben per lo nas!
 el cor me pegaba brinco
 com qui sen voli' amar
 al costat del Archelet
 que mel havia robat;
 yo en mich d' esta confusió
 me determini' a parlar
 y li digui „ Estrela mehua,
 „ mare d' este desgrasiat
 „ sense que ofendrela puga
 „ no tindra rostet a mal
 „ el pendr' este ramellet “
 y lil allargui en la mà,
 ella que oheu' estes paraules

sense ferre de pregar
 mel prengué y em digue gracies
 dient me a reglò tirat
 „si Vstet gust'acompañarme
 „venga conmigo h'almorsar”
 Yo que oñui aquella resposta
 anaba y'a relinchar
 perque de goch no cabia,
 pero ho vach dissimular
 y digui entre mi mateix,
 la cosa está en von estat
 no fem l'ase pues Gallardo
 tirem li ala polla gra
 qu'ella em pareix que seguir
 y el que te fam busca pà;
 y com pogui al meu modo
 així li vach contestar
 h'almorsar solo mare mehua
 mas què sig' al atra part,
 ales meriques, aon bullga
 Zofot l'acompañará,
 qu'es este que te present
 pero no te que olvidar

qu'es un esclaf tarrosos
 el que te Voste' dabant
 ho diu per si en algo falte
 qu'em puga diimular,
 y ella em dir, "por dispensado
 "lo tiene Viste' todo ya'
 "vamonos al senador
 "que la mesa paran ya',
 "Alon don mi Tofolin"
 yo dic entre mi; carall!
 ya me diu don-go-lon-dron,
 pues aso es molt' amistad,
 sense duete qu'es francesa,
 mol mes per aixó m'agra
 fentme yo conegut d'ella
 algo se m'apegará
 lo manes el parlar frances,
 ;y tant com se m'apegá!
 pues de pensar yo no mes
 cuant careta em va costar
 la dichos' apegaura
 tot me pos' entresuat!
 mes seguim abant el fil

yo m'asenti' al sen costat
 y de gochor que sentia
 no em fea goch el menchar,
 els ulls no els llevaba della
 com cuant la gata y el gat
 comemen a festecharse
 y entr' el ficarli la ma
 els pesics y sarpaetes
 acabarem d'armorsar,
 ella me digu' en seguida
 Tofotín tu pagaràs
 y sinse aguardar ames
 Tofot en la bota en ma
 es pos' afluixar els pinos,
 y ven tou qu' em vauh quedar:
 En seguida mon anarem
 a casa sinse parar
 y raonant per lo camí
 per favor me demana
 que en castella' li parlara
 per ser politica gran
 ya' ella li agradaba mes;
 mes yo quedantme parat

perqu' entenc poc cixa llengua
 li respongui en València
 ; clavell d'or, pimpollo meu!
 la volguer' acontentar
 y parlar li en castellano
 pero o' tinc tan poc cursat
 que solament podré' fero
 aixina de cuant en cuant,
 qu' es el dir, tot lo que sapia
 liu parlar en castella
 y lo que sapia. Forté
 en València me dirá;
 y ella em digue "concedido"
 pegan una carcallá;
 en asó apleguem a casa
 nos sentem en un sofá
 y al por rato de charleta
 par' allo... en lo que pará;
 yo no sabí' aon m' estava
 pareixia un abobat,
 la trobaba mes redolça
 qu' el sucre y el mercolat;
 ella em torcaba la baba

m'agarraba de la ma,
 y em fea tantes monaes
 que tornant y retornant
 sins'estar en la Cuaresma
 m'ix el diapte sant
 em va fer tocar a gloria
 sis voltes en un instant:
 En aro' ohuirem pataes
 en la sala del costat
 y una criada que dia
 ¡Señora se puede entrar?
 =Pasa adelante Tomaso,
 el men sot li'contestà:
 ¡Jesus y que sarabuelles!
 algu' em va vor' esclamá
 y fa' voste cas senhora
 d'eixe trosot de animal!
 ¡no ven qu'es un barrugot!
 ¡si yo m'el ver'al costat
 en eixes manotes negres
 y de tant de pel en lo nas,
 me moria de repent
 o'posaba els ulls tancats

perquè no m'entrava espame!
 Yo al oír tal romansa
 me quedí com fet de pedra,
 y quant m'ani'recobrant
 enfurí com un lleó
 li diguí „j so descara'
 qui'ta espen que tant redota!
 si no estiguerá dabant
 la seu ama li diria
 lo que ará fe'al cas;
 si no soc pera' vosté
 ni tampoc li ha de importar
 el que tinga el nas pelut
 o' qu'el tinga per petar,
 pegues un punt en la boca
 y no ving' a fer parlar:
 a tot aró la senóra
 me digué dejala' estar
 no hagas caso de habladora,
 no te haga esto olvidar
 que tu eres mi chichivoco:
 en balsem un cordial
 son pera' mi esta resposta

qu'en l'instant me feu passar
 tot el malisim humor
 qu'el mosot me va donar,
 y li digui, ¡pasta fina
 que atot leora diu menchan!
 ¡si donde tu estas no hay penas!
 ya em tens desagraviat
 mana que yo t'obedire;
 y així seguirem parlant
 hasta d'allí a poc que ohssi'
 ala porta un? anella'
 y al mateix tens un chinlit,
 (està era la señal
 de que aquell era el seu mayo
 segons m'anir'explicant)
 ¡que torbada, que confusa
 nostra dona es va quedar!
 y me dui, ¡perdidos somos
 como te lleque á pillar,
 metete bajo la cama
 y que no te oiga hablar!
 yo fin lo qu'ella em digue
 y m'amagui tremolant,

cruant estant ya baix lo llit
 aquaitant per un forat
 que tenia el cubertor,
 un homenet viu entrar
 embosat hasta les selles,
 y cruant se desem bosa
 li bach vore un furga-dents
 d' Albasete, així tan gran:
 les borles y monetilles
 les portab' a sentenars,
 botons, sobre dotse grosses
 ne duria menechant,
 son sigarrot en la boca
 y un chambergó de costat,
 y acostant se li digué
 ¿Socorrito como estas?
 (perque socorro li dien
 al ama d'este afaram,
 alagu' em roba' els sentits
 y els pitos en un instant)
 ¿como estoy? respongu' ella
 no me encuentro muy cabal,
 tengo una grande jaqueca

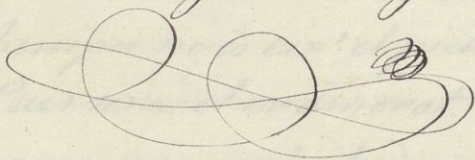
y quisiere descansar;
 adaso' yo baix lo llit
 sinse poder alenar
 encullit com un capdell
 y un peu que volqui' estirar
 toqui' en una vasinilla
 que va moure tal trona'
 qu'em pareix no estie segur
 cada volta qu'em ve al cap:
 Ell qu'es senti' aquell ruid
 encomens' a patechar
 dientli ya me has vendido
 pero tu la pagarás,
 para curar tu jaqueca
 me voy por un cordial;
 corrent sen ixque' ala escala
 y aun compañero erida'
 que ala porta del carrer
 aguardando se queda'
 y li diu „sube prontito
 que vamos a desollar
 un garapo que Socorro
 tiene para merendar;”

En ma vida mes perdut
 no me pense vorem ya,
 e' agonies, que suors,
 tot yo estava tremolant
 el cor me fea tic-tic,
 les dents me feen tac,-tac,
 y el acte de contricio
 em posab' acomensa'
 quant divise una porteta
 o surtidor en castella,
 el sel pensí vore ubert,
 per ella me banch ficar
 y banch eixir ala cuina
 y sins' en res reparar
 per la finestra em tiri'
 que cai' aum desllumat,
 aon havia un gos marti'
 que de poc no em destrosa'
 la fortuna fon qu'estaba
 auna caden' amarrat,
 fuchint entri' en un estable
 aon m'estabes aguardant
 unes quaranta mil puses

y m'atauaren llansa en ma,
 també havia miltos mosquits
 y mosques d'ase ala par
 qu'entre tota esta chentola
 me varen crucificar,
 yo crec qu'en un miix minut
 qu'es lo que alli degui estar
 lo manco m'allancheraren
 de quatre lliures de carn,
 granes auna finestreta
 per don vach ficar el cap
 y vach eixir al carrer;
 yo qu'em viu en puesto pla
 vach soltar als matre pens
 fuchint com un condenat
 pensant qu'encara em seguia
 aquell terne de Romans,
 y m'el cap chirab'arrere;
 al eixir per lo portal
 un guardia diu, reparen
 eixe home com ha quedat
 dela pigota,,; Chesús!
 tot ell esta fet un pás:

yeren els clots que les puses
 m'abien fet rosegant;
 per si all' a boqueta mit
 vach entrar en Campanar,
 ma mare me diu fill meu
 aon fas quedat a dinar,
 en l'infern li respongui
 no me vinga preguntant
 faran apreseta el llet
 que yo vine ven arreglat,
 y no li dia mentira
 puer desde'ls peus hasta el cap
 vach eixir tan replenet
 de lo qu'es poden pensar
 qu'em costa' hu muntó de mesos
 el fer vindre un sirachá
 y suar cuarenta dies
 el rato del armosar,
 y no estic encara bo'
 de mit en particular
 o si el temps es algo humit
 no puc alisar la ma al cap;
 Conque así es lo que traguí

o' lo qu' em se va pegar
 d' aquella cosa tan bona
 d' aquell chavellet fragant:
 Així escarmenteu en mi
 fadrinets que alborotats
 aneu fent ala rum, rum,
 no se tingan que fiar
 en eixes cabres roñoses
 que van revolotechant;
 si alguna os diguer' algo
 ve li poden contestar
 „ encara nos recordem
 „ lo que a' totot li passa'
 „ aneu en alt' a l' infern
 „ no nos vingau a enganyar. ”

El Pres

ó La Torre de Serrans.

¿ Abecham si endevinen
quin es el mes gran treball
que te un hom' en este mon ?
Me direu qu' el mal casat,
= puer y' os respone que no es eixe
que ni h' atre mes gran:
¿ Serà el no tindre salud
ó el caure d'un home soldat ?
= Tampoc no es eix' el pichor:
¿ Pues serà el enamorat ?
manco, es encara' atre:
¿ Serà acas el envindar ?
= Homens no, puer que vosatros
seuin aro per treball ?
Trobarà mes gran fortuna
en lo mon algun casat

com morir-sili" la dona?
 es llura d'este fiscal
 que sols dona pesadum bres
 gastos y dolor de cap;
 Ya sent ahur per alli'
 que din, yo hua' endevinat
 el mes treball es ser pobre,
 pues tu també' hu as errat,
 no es d'els treballs mes chiguets
 pero no es dels mes pesats;
 pues vauha per descuberta
 si nos no s'asertara';
 El treball machor del mon
 que pot un home pasar
 es aplegar a' entrar pres,
 y si no, ohuin el refrá:
 "home que s'encontra pres
 „esta en vida soterrat"
 y afe que aro' no es mentira
 ni ungu me negara',
 pues desd' el instant mateix
 que l'apleguen atancar
 hasta la hora que ix

(así si ix en llibertat)
 para tant tant que no es possible
 que se pug' así contar;
 Pues si s'agarren bruñons
 para doble mes treballs
 pues estos en ses pintures
 fan a un home recremar,
 van pera ben dotse o tretse
 com uns sen chordis armats
 s'agarren y un "fente al Rey"
 li embguen com un chagant
 y van cercarlo entre tots
 en los gambetos tersiats
 y comensen a lligarlo
 despues de ven recturat
 y aquell qu'el lliga li diu
 "bastant' esta no se ira"
 y si nos que pruebe a'irse"
 y qui no s'enfadara
 de ohiur a estos baladrons,
 i pues un home tan lligat
 com volem que se os escape?
 y tal volta es mes honrrat

que vosatros, faroleros,
 que però els chics asustar
 aprofiten solament
 y agafar homens cagant:
 Esta es la estasio' primera
 que s'encomens' a pasar:
 Mel encaixen en la Torre
 y despues de deslligat
 y de anats els fariseos
 me li pregunta l'Alcay
 = ¿como es su gracia de Vstet?
 = Señor Pulano de tal:
 = ¿y el oficio? = talla-bolses:
 = ¿edad? = cuarenta y quatre anys:
 = ¿es natural de Valencia?
 = no señor soc de Alfafar:
 = ¿y estado, es Vstet casado?
 = viudo y desacomodat:
 li prenen la filiatio'
 com si fora un soldat
 acabant d'escriure asó'
 allí en un llibrot molt gran
 li diu l'Alcay aum portar

„cixe home al calabos gran”
 y mes muntan per amunt
 obrint portes y tancant
 (pareix un home un canari
 en lo cuidado que van)
 ala cuarta o quinta porta
 troba un home malcarat
 mes llech que un lloquer de casa
 obrint un armari gran
 y menechant uns grillons
 y et diu en gran caritat
 ¿vost' en vol? = yo no señor
 pues pague setse reals:
 ¿pues home si yo no els bulte
 pera qn' els tin que pagar?
 = així sa costum' así
 paga o' el vau a ferrar:
 y si no vols dur grillons
 els puros tens que afluixar;
 El puchen al Calabos
 que li varen dir el gran
 y si te deu pams en cuadro
 es tot lo mes estirat:

Si troba en ell algun atre,
 te un hom' en qui raonar
 y asó que no res pareix
 es un alivio mol gran,
 pero si sen contr' asoles
 enomens' a cabilar
 sent allí mil pensaments,
 qué sera, qué no sera,
 no pot dormir en sosiego
 sempre en lo dolor de cap
 ; pues en sabero en ma casa
 qué pesadumbre tindran!
 Pucha un porter, diu, fulano
 an' te porte el dinar
 y si necesites algo
 que me digues y ho duran
 (pero asó que li han de dur
 que caret li costará)
 Que me porten un cresol,
 tabac però fumar,
 que me porten tambe llet
 y que diguen de ma part
 en casa que no s' asusten

qu'estic com un cheimeral
 (y al pobret sols una hora
 li falta pera rabiar)
 per' ho diu perqu' en sa casa
 no prenguen mes gran pesar:
 se queda el pobre home allí
 sinse core ni parlar
 en atres qu' en los porters
 que puchen de curant en curant.
 Primer puchen de mati'
 curant la limpieza se fa',
 y esta limpieza els dummies
 say fan aun home pagar;
 des puer puchen a les dotse
 pera pucharli' el dinar,
 que curant este al pres aplega
 li aplega ya ven sisat
 y si ya vi moltes voltes
 se sol el barral trencar:
 A les tres dela vesprada
 la limpieza' atra vegá;
 allá entre les sis y sis
 la requisa y el sopar,

y a les onze de la nit
 la última requisa fan,
 allí els porters desd'els pens
 te reclinren hasta el cap,
 miren portes y finestres
 per si fas algun forat
 y después de tot això
 te din molt serio l'alcaly
 „sele ofereix a N'ket algo?
 clar es que la llibertat
 es lo que allí sofris
 eixa no t'ay donaràs
 y fent de les tripes cor
 te un home que contestar
 „servir a N'ket" y ell respon
 „buenas noches descansar"
 tornat a quedar a soles
 y si dormis ensoniant
 Demana un home visita
 per saber en el estat
 que te la causa, y li di huen
 quant la visita allí va
 „Esta la causa en Samaria"

torn' atra vegada dalt;
 para vint o trenta dies
 d'esta manera rabiant
 y al cap d'estos, sent que li obrin
 y dihen fulano abaix
 qu'estan l'Escriba y el Cluche
 aguardando a declarar;
 baixa y lo primer de tot
 el fan si acas asentar
 y despues de preguntarli
 el nom, ofici, y estat
 li dihen " = haga la Crui
 " y jure decir verdad
 " en cuanto sea preguntado;
 = Juro = y li diu l'Escriba
 = ¿ Donde estaba Vstet tal noche?
 = Señor en lo llit roncant,
 (que l'importara saber
 aon estaba al gabitá)
 = ¿ Vstet conoce a fulano?
 = May la sentit nomenar;
 = Pues a Vstet sele haue cargo
 que digu' en Cuarema un alt"

= puer Señor es falso y malo:
 „aixó' es que me volen mal
 „aixó' es una llevantansa"
 Din el Chinche „¿sáp firmar?
 = No señor = haga una cruz
 y es chiva y din al Alcaj,
 „est' en comunicaiion"
 = Den guarde avoste mols anys;
 Conchuit ya tot asó'
 torn' atra volt' a puchar
 y un porter d'aquells li diu
 „Amic voste aon vol anar?
 = aon bull anar? al carrer;
 = No es aixó', que aon vol estar
 „en la pera de mich' onsa,
 „cuatre duros o' vint reals?
 yo aniré' ala mes barata
 de cuantes ha nomenat,
 pues ala de Sen Visent,
 qu' en la Torr' es lo mes alt;
 la primer' abitasio'
 baixant del set per abalt;
 Així' qu' entra tot lo mon

li encomens 'a demanar,
 lo primer les sis pesetes
 que són derets pera l'Alcay;
 despus al Governador
 de la pera, dos reals,
 al Volante per el aigua
 sis cuartos en castella
 y dos mes cada semana
 per la limpiera que fa;
 y ha pasat per tot ayo
 ya no te res que pagar
 y l'embestixen els presos
 per darrere y per dabant
 y van dient en corrillos
 eixe home perqu' estara;
 hasta que li diu un d'ells
 i perqu' est'ay pres cherina?
 = yo per una friolera
 "per l'estacher qu'en fa mal;"
 = pues amigo ami també
 "en fa mal el meu cunyat"
 = ami em fan mal dos cosins,
 diu un altre que alli' esta

de manera que si un home
 atots anara escollant
 no ya ningun pres en causa
 pues solament son culpats
 Abogats, Fiscals y Cluiches
 que no saben lo qu' es fan
 perqu' en ninguna sentensia
 arriugu han accontentat;
 Pues anem har' ala vida
 que all' al pres li fan parar:
 Salsa ben de matinet
 (aso' es si no el fan alzar)
 perque si es dia de festa
 ales sis ya sentis cridar
 „Par' arriba todo el mundo
 „que la mira esta en l'altar”
 Se vist you un home mira,
 acabant d'aso' almorsar,
 el qu' en te, y el que no en te
 ala finestra amirar,
 h' aquella reixa que mira
 ala plaza de Serrans;
 Atres en atres finestres

passen les hores cantant,
 atres dins de la comuna
 comencen a rechirar
 el forro de la camisa
 per vore la chent que ya',
 tant la miren com si algu
 els se l'aguera cambia':
 En aró sent ben la ven
 eixe fulano, así baix;
 sen baixa ben per la escala
 y els chris que y'allí cridant
 comencen a demanar li'
 qu'el tenen alu apurat:
 ala porta de la gabia
 un porteret allí ya
 que com si fora pontasgo
 tot lo mon li ha de pagar.
 Per ultim ya esta en la gabia
 i y qui es el que la crida?
 La diiqueta o' el parent
 que te porten el dinar;
 Com est'allo' pte de chent
 no es pot un home acortar;

el Alcaj de la escaleta
 sempre el te voste cridant
 „eixe qu'est'ahi dos hores
 „no acabat de raonar?
 „desocup y entre atre”
 al qu'esta desocupat
 va hu alli'ala finestreta
 per aon li entren el dinar
 y a parlar lo de costum
 „la mare que com esta'?”
 = com ha d'estar lo mateix
 „sempre en el dolor de cap”
 = pues vay' animes voste'
 „perque atre remey no ya”,
 „i seli oferix algo? = no.
 = pues vay' hasta la vespra”
 Si ve algun amic a'vorel
 tots venen en un cantar
 lo primer „i pues estas bo'?”
 = home no hinc novetat.
 = Si acas necesites algo
 „poti manar en llibertat”
 = gracies = no tingues reparo

"ya saps qu'et tinc voluntat"
 = hu' agraixe = pues chico a' Dios "
 = a Dios recaos alla'."

Esta es la canço' que tots
 venen allí relatant:

Torn' a' puchar poc a' poc
 altra volta per adalt,
 deixa el menchar, fa sigarro
 y encomens' a raonar;
 Als tres quarts pera les onse
 encomensen a' cridar
 „ala olla" y tot lo mon
 sen abaixa per abalt,
 els posen sa cullerada
 de arros en fesols y naps
 caldo molt y trosos pocs
 y sa pataca en la mà,
 lo qu'es menchen per moments
 cada hu per son costat.

De allí aun rato sens que criden
 „els de fora casa" abaix
 ¿Pues acas soe yo de casa?
 y tens que umflar y callar

pues per allí aon volen ells
el fan a un home pasar.

All que son sobre les dotse
en un gran manoll de claus
sobre una de aquelles portes
peguen tres porraes grans
y criden „Cubo y Cañeta
„todo el mundo per aball“
y tanquen atot lo mon
hasta les tres de la espra;
Este rato es diu la siesta,
cada hu en sa pesa esta
menchant, chuant, o dormint;
y ala hora ya sita
obren la port' atra volta
y ixen a netejar
els volantes els sam bullos,
mols dels demes van buscant
a Gori pera qu'els duga
el pa y vi pera sopar,
els uns li encomanen fil
atres paper de fumar
est'es com un ordinari

que si per dos diners d'allo
 t'embies, per lo mandao
 dos diners li has de donar
 y el machor sentiment es
 que de tot ta de robar
 y ¿agui roba? als mes lladres
 asó' asoles fa plorar.
 Sen ix lus per la comuna
 allí voras raonant
 la chent en varios corrillos
 mentint llare y descarat
 l'alm diu pront'eixirem
 perqu'el Ruso entra per baix;
 l'atre invent'atra mentira
 diu,, dema' en selebritat
 dels anys dela Reyna morta
 indult se publicara
 y eixirem tots al carrer:
 Així estan calfams'el cap
 hast'alt'aposta de sol
 que se tornen apegar
 els tres colps dela retreta
 tornesen la rat'al can;

ve l'Alcay en un farol
 y un porter en les claus,
 formad tot lo mon en fila
 el Alcay els va contant
 „clenquets estan, retirar-se”
 les finestres van tancant
 les portes tot ho rechiuren
 lluego tanquen y sen van.
 Com alli es queden aroles
 mentres calfen els menchar-se
 se sol resar el Rosari
 y en acabant el sopar;
 de alli aun ratet que se sopa
 quant s'achent esta formal
 es mon la conversacio
 que sempre es per un igual;
 aixi' com els llauradors
 entr'ells no saben parlar
 mes que o' ve de la cullita
 o' ve dels seus animals,
 aixi' dins de la preso
 sols se parla de penchats
 o' de valents, pues ya home

que si voste l'heu parlar
 per un quitarné las pajas
 nedmata setse pintats;
 ya qui de una cullerada
 và obrir un hom'en canal:
 ya qui per una paraula
 va omplir de morts un fosar:
 Allí ya mols barateros,
 Salvaors la maior part
 y d'estos ultims y'alguns
 de tan gran abilitat
 qu'et llevaran la camisa
 si estas un poc descuidat,
 y sinse que te descalses
 les calses te robaran,
 pues y'alli' qui roba' un burro
 tenint el arno el ramal:
 En estes conversacions
 que allí es de costum parlar
 para luy hasta les onse
 que la requisia se fa'
 y acabant d'esta a dormir
 ya buscar al sendemà;

Vida sempre es la matassa
 mas que allí estigues sent anís;
 Així sen paren els dies
 hasta que ve l'Escrítá
 y porta en un paperot
 l'acusario del Fiscal
 quien en vista de los autos
 sentenciá a' voste deu anís
 en detension a' Melilla
 nomennd voste abogat
 te vint dies de defenses;
 Encomensa lui a pensar
 qui farà de testimoni,
 fulano declarará
 com yo no se res de aixó
 perqu'ell sap la veritat;
 Aquells dies els parents
 van tots en el rabo en alt,
 en busca dels testimonis,
 acasa del Abogat,
 de allí a' casa el Relator,
 este l'embi' al Fiscal
 y este diu vacha voste

"gu'es farà' lo qu'es podrà"

En la resposta d'este home
sen van tan aconortats

que van y diuen al pres
no tingues por qu'eixirás
perque ara ma dit

este mich dia el Fiscal:

Para el terme de defenses
ya est'apunt de sentensiar
entonses el cor de hu

pareix que siga un batá,
sempre pensant en la causa
enroniant la llibertat.

Per ultim ve la sentensia

"A Cartagena sis anys

"redimibles por mil reales"

; Pues homens de Satanas
digan que volen dir

no feu als homens penar!

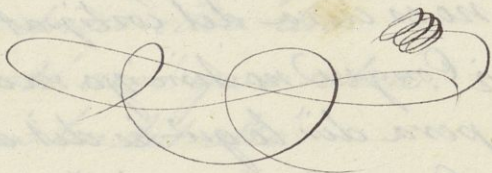
y hu per no anar a Presidi'
vecha voste que farà'

traur' els dirers de l'infern
pera poderlos donar.

Ya els has donat, aquells dia
 o' lo mes al sendema
 sents que te criden „en robá”
 ten abaixes per aball
 y el llibra et notifica
 „Ya esta vost' en llibertat”
 = Den que lin pague a vosté;
 Después te manpren l'alcaý
 din ari den nou quinsets
 lo dimes esta pagat,
 y son per los drets d'eixida,
 y els de cadena que ya
 quatre dimes cada dia
 que vosté aixó ya o' sabrá;
 Li paga lin tot allo'
 y entra la segona part
 de Porters. y mandareu
 tot lo mon parant l'ama
 com si allo' fora un batec
 y algo sempre els has de dar:
 allí la volta de un home
 si en ell' algo ha guadat
 en ells sen va, y tots li diuen

„vay' hasta l'atra vegá"
 ; Hasta l'atra! Deus no ho mane
 giv' he quedat tan escaldat
 que ans de yo tornar así
 me faria fustigar
 ni apasechar hé d'eixir
 per lo portal de Serrans:
 Sen ix un home al carrer
 ni aserta hn a caminar
 y en la cara ya pareix
 que diga que pres ha estat
 y el bolillo en alguns mesos
 no es cura del costipat
 ¿Conque no tinc yo rao
 pera dir lo qu' he dit ans?
 ¿Conque or pareixen poc
 els treballs que fan pasar?
 ¿Haurá treballs en lo mon
 que a estos puguen igualar?
 Pues tot asó es lo que para
 el que pres apleg' a entrar
 y si te dimes se queda
 el bolillo desangrat;

asó' es en el cas millor
 es eixint en llibert,
 que si la cosa s'envredra
 y aprenidi el fan assar
 alto ya es cosa mes seria
 li' aquell ya li pots resar:
 Si volen un bon consell
 ans voces morts que lligats
 si així no ho feu pasaren
 per tot lo que os he contat
 y no digan qui ho pensara
 que ya os he hne' dit ven Ar.

La Merda.

Caballers, guardelos Deu
 si volen poden callar
 perquè vauk à parlar yo'
 si nos no parare' abant,
 que yo no gaste pream buls
 ni els ho tinc de demanar
 per favor ni per empenos;
 yo no soc d'eixos que ya'
 en llicensia de vostes,
 yo soc mes al natural
 el pan pan y el vino vino,
 com se diu en castella'
 perquè pera que aprofiti
 compliments y besa-mans
 y" alos pies de Vostre Señora =
 " vesó a' Vostre la mano y tal:
 " ¿y como lo para Vostre?

„siempr' estoy así mandar”
 „¿y las nenas están buenas?”
 „se han quedado con mamá”
 y atres mil embusteries
 tot aixó' es finchit y fals,
 y saben qui son las nenas?
 unes chiques de vint aña,
 y la mamá es una estaca
 mes vella que l' Hospital,
 pero en los del grande tono
 tot se diu molt elegant,
 atot li han mudat el nom,
 així es que acada pas
 troba hu Conches, Amparos,
 Augusties, Carmens, Pílar,
 y noms qu' en lo Calendari
 vostres no els encontrarán;
 y per dir „a Dios” „Ahur”
 y mol de fer en les mans,
 y molt de portar hülleres
 ibeense mes que un gat,
 y mol corset en los homens
 y en les dones mol de chals,

y papalines en randa
 y sous ridiculs penchant
 y altres ridicules modes
 que si anarem a' escarbar
 s'abien de quedar telos;
 mes yo d'aixó non fas cas;
 Yo me ric dels techuquinos
 filarmonics, elegants
 que van per ahí en dechu
 sempr' en el ta-rai-ta-rai
 parlant Itàlia' y Frانسé
 sinse saber castella';
 mes anem al nostre cuento
 y deixem asó' aum costat
 perquè pera divertirnos
 com nos habem proposat
 res de asó' n'eseritem
 i pero de que ham de parlar
 que siga cosa de risa
 y a' ningú li fasa mal?
 parlarem... chito señores
 que ya ma vengut al cap
 digo y es cosa de risa

y si nos voster veuran:
 Vauh a parlar de una cosa
 qu'en tots los puestos ni ha
 y que val tant com el or
 les perles y diamants,
 y no ya lladres d'aso'
 apesar de que tant val,
 D'aso' tots tenim cullita
 y ningú la guarda en llau,
 uns no la volen en casa
 y altres la van buscant:
 Esta segura en tots puestos
 sin se guardies ni Soldats,
 y fuch d'ella tot lo mon
 si la encontren al pasar:
 D'esta cosa tan presiosa
 tot lo mon es fabricant
 sens pagar aprenentache
 ni tindres qu' examinar:
 Diariament se consumix,
 diariament se sembra y naix
 y diariament se cull,
 vechan si es cullita gran:

No paga cap de aduana,
 ni en ninguna Gorcha està,
 ni en los aransels s'encontra,
 ni tarifa li han posat,
 ni paga contribució,
 delme, pecho o cosa tal,
 basta per los Dependents
 dela empresa es respecta,
 y no li claven l'ahulla
 quant pasa per lo portal:
 Chemero es, sempre de moda,
 chemero privilegiat,
 chemero que aris qu'en los ulls
 el veu tot hom' en lo nas:
 ¿Encara no saben qu'es?
 pues per descuberta va,
 vach a parlar de la merda
 ho volen vostres mes clar,
 ¿pues què a Vostres no els agrada?
 no vachen clirant el cap,
 si es la cosa de mes risa;
 En oír un pet tronar
 ya ningú qu'es resistixa?

no perquè es molt natural,
 pues la sustancia es la merda
 qu'encara que sona mal
 es cosa de molt profit
 pues si anem a escudar-nos
 si no fora per la merda
 de que habiem de menchar;
 El món es una cadena
 en que tot est'agafat,
 i pera que treballen tots?
 Clar es que pera menchar
 menchen pera no morir-se
 dormen pera descansar
 y aixina susuix tot
 pues tot està encadenat;
 Lo que mençarem ahir
 hui' es precis hui'am de cagar,
 hui' agarren els llauradors
 y va en seguida al camp
 y al cap de dos o tres mesos
 la tal merda se tornat
 lletigues, fabes, tomates,
 y so tornem a menchar.

y ho caguem atra vegada,
 y atra vegà torna al camp,
 y atra vegà sò menchem
 y aixina seguir rodant
 esta vola qu'es diu mon:
 Amer de la utilitat
 que resulta de la merda
 com vostes vehuen ven clar,
 perquè no ya ningun duete,
 es tan util el cagar
 que pobre del que no ho fara
 que ya esta ben arreglat,
 tot son porques, lavatibes,
 y vinga d'eixeringar,
 cales y mil medicines,
 y el peradgu' esta ven clar
 no es prenis anar a' escola
 sino o'huir este refrà
 "tot lo que se mencha es caga"
 "y tot lo qu'entra per dalt
 "per retraguardia ha d'eixir"
 y no y'aguard' a' demà
 perquè en tocant ala porta,

las de obrir de par en par
 si no ya tens un bon rato;
 A cuants d'asi haurà pasat
 apretarlos l'enemic
 y no tindre puesto ama
 y anar corrent abuscarlo
 fent chepes, acaminant
 apretanse la m'al ventre
 desabrochant 'els tirants
 fent forsa, arrugant les selles
 d'este ull occidental,
 hasta trovar un comu
 o ve un carrero' excusat,
 qu'entonses no ya reparos
 ni se mira el que diran,
 la caga ora mes bruta
 en un cas aixi apretat
 li pareix a h'un palasio,
 y sin' en res reparar
 tirant sarahnelles a terra
 y posanse popa en alt
 fa una descarga serrada
 aixi amodo de trona

que casi totes les voltes
 ix la canissa esquita:
 si es carregad de fesols
 f'aixina un foc granechat
 a manera de una traca
 que alhi mateix riur'el fa:
 ¿Quin gust troben en lo mon
 que a est' es puga comparar
 ni que siga mes presis?
 ningú, perque no ni ha:
 Después d'esta gran tormenta
 ó traserat tempestat
 se queda ben tan content
 satisfet y descansat
 que no es pot dir en paraules
 ni a res se pot comparar,
 per aixó di' aquell novia
 ala novia festejant
 ponderanti' el seu amor
 mes te bulla „que aun bon cagar”
 y en veritat qu' es pot dir
 qu' es lo qu' es pot ponderar,
 perque alhugue va de presa

en grans ganes de cagar
 vechan si escolta raons,
 ni si el detindren un pas
 encara que li oferin
 lo millor qu'en el mon ya;
 lo qu'entonses busca hui
 aon poder descarregar
 el cacar que du darrere,
 perqu'es tal necesitat
 que no te aguarda, ni espera,
 ni torne voste dema,
 perque la senhora merda
 se fa molt de prospectar
 y es fa rendir vasallache
 desd'el mes chic, al mes gran,
 y del mes pobre al mes ric,
 y si nos un Cheneral
 ple de dignitats y honors
 en apretanli' el cagar
 sa de desceñir la espasa
 y te que capitular
 entre cul y cagaora;
 Tamb' el cluche presiat

es ven casi tots los dies
 à hindre que negociar
 en este aruntet de Merda;
 Yguablement el Comerciant
 pues quant el Señor traser
 don'avis, te que pagar
 aquella lletr' ala vista
 y no la pot protestar
 ni aguardar qu'el sol se ponga
 si no en el instant pagar;
 Y en fi el tribut ala merda
 tot lo mon la de pagar
 asi no ya privilegi
 ni ningun esta exceptuat,
 hasta les Señores dones
 qu'estan lliures de portal
 no estan lliures d'este articulo
 y per ell han de pasar:
 Quant veich yo una dona guapa
 no me vach considerant
 „cixa dona també caga”
 y prenc aixina un pesar,
 porque::: pero no Señor

per mes qu'és bulliga parlar
 tots els que menchen tots caguen,
 sol haver diveritat
 en la manera y color
 pero al cap tot es cagar:
 els uns caguen així negre
 molt dur y retestinat,
 estos solen ser els rics
 perquè tots els seus menchars
 son de grasea y sustancia
 y vi del millor que yá;
 altres caguen correntó
 y de un negre així mes clar,
 estos son els Villenters,
 els Sabaters, els manans,
 en fi la chent chormalera,
 perquè estos sols menchen alls,
 fabes, seves, abaccho,
 y vi de fora el portal:
 Tamb'els soldats caguen negre
 pero molt desllabarat:
 Les dones caguen groguet
 així na entre dur y blá

com una mel de romero
 y una olor, dixin estar;
 Els Llauradors caguen bert,
 coent y molt condenat
 y fan unes ponderaes
 que no les podràs tapar
 en el buelo de una capa,
 y uns mandaos com el bras;
 Els chics caguen blanguinos
 així com un mercolat,
 molt claret y molt bonico
 y diferent material
 ano ser per l'asensió
 qu'entonses caguen morat
 ple de piñols de sirera
 ó grans de raim unflat;
 pues si son chics de mamella
 y esta la mare preña'
 y se sol triar la llet
 es van escagarrusant
 així a modo de all y oli
 que no l'an pogut lligar:
 pero totes estes merdes

s' achunten en lo fòsar.
 del ball o' la segua mare
 y allí' totes son iguals,
 siga blanca, negra o' groga
 allí' no concixeràs
 cada merda de qui' es,
 perque una volta caga'
 la mare que la pari
 concixer-la no podrà;
 y en fi siga com se bullga
 això per tots ha de parar,
 perque no pot viure ve'
 tot aquell que caga mal,
 y si nos diguen vostès
 quant ya en cas' algun malalt
 qu' es la primer diligència
 que quant entra, el Doctor fa',
 informar-se de la merda
 y en ella ven per lo clar
 ent' estat qu' esta el pasient
 de la seua enfermetat
 y si acas no caga ve'
 tot se lin va en resetar.

m'el porques y lavatives
 afi de ferlo allargar,
 y si es Dotoret de moda
 t'embora un Munsiu' le rua'
 qu'es la essencia dela sensia
 perque cuarsevot cristià
 en este llibret damunt
 no nescita donar
 dines a'ningun Dotor,
 pues en ell encontrara
 no mes que sapia llechir
 remey pera tots els mals,
 y quin remey penscu qu'es
 no mes que ferlos cagar
 perque anant el cos corrent
 no ya por aningun mal;
 ¡Vé sabia este Munsiur
 qu'eixa es la dificultat!
 per aixó yo este llibret
 el faria colocar
 en totes les cagaores
 en unes lletres ven grans
 pera que tots estudiaren

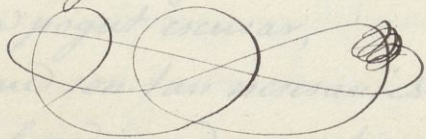
y veren la utilitat,
 y lo saludable qu'es,
 y el profit que atots mos fa'
 la merda, la cagaora,
 y el cagar corrent y clar
 y no anarem fent la mona
 y posant la m'al nas
 no mes que oixquen un petet,
 o si de merda ollen parlar
 escupint clirant la cara,
 fent com qui volen llansar,
 y dosentes mil monaes
 y li encaixen un "descarat,
 "còchins, poca criansa"
 al primer que ose parlar
 o nomena sols la merda,
 com si per ventur' acas,
 no cagaren ells també,
 pero entr'estos elegans
 o estos del grande tono
 que mols no poden menclar
 todo lo dicen muy fino,
 aixi'es que vostres voran

que cada un li diu son nom
a caga ora y cagar:

Els uns li diuen la Ygriega,
atre li diu la escusa,
l'atre el forat del correu,
l'atre li diu la privà,
el almodi, la barsella,
la colmena, el despach,
la trina, comu, segreta,
garita, la casa gran,
el deposit, la presisa,
la sepultura del pa,
el tocaor del so cul,
l'almagasen, el estanc,
la cherra de confitura,
la lloncha de tots els grans
y molts mes per est'estil,
y per dir vau a cagar
men vau ahi a Ca-Garcia,
hi anat el chardi a regar,
a descarregar l'obus,
men vau el ort a femar,
vau ala Segretaria,

vach a' fer salva-real,
 vach a' fer oposicions,
 y hasta el mateix material
 hasta la mateixa merda
 te mols noms y mol estrans,
 Els chiquets li diuen Caca,
 Sirga diuen els mes grans,
 els Llaurador diuen Senta,
Deposicio els Uetrats,
 Panfue' cixos Lechuquinos,
Pel li diuen els soldats
Sera de forment els fisics
 y seria no acabar
 si habia de repetir
 els mols nom que te ademats
 esta clase de materia
 qu' en verdader Valencia
 no te atre nom mes que merda
 y merda sempre sera';
 ya' cixos qu' els incomoda
 el oluir-la nomenar
 per lo mati, per la nit,
 a' mich dia y de vespra,

merda y mes que merda en ells,
 y si no la poden tragar
 que se cusquen el seu cul
 y no tinguen que cagar;
 que si acas els prova ve'
 mos ho vindran a' contar;
 pero entre tan no deixavlos
 hasta que confesen pla'
 que sinse merda no es viu
 ni se podria menchar,
 y qu'en parant el molí
 que tenim asi detrás
 no tenim ya' mes remey
 que arreglar el soterrar.

El Cul.

Si tenen un poc silenci
 y me volen escoltar
 els dir' en mol poquet rato
 coses que s'alegraran
 y no seran cuentos vells
 ni histories de homens grand
 seran coses mol palpables,
 seran coses naturals
 coses que ningú del mon
 les ha pogut excusar,
 perquè son tan necessaries
 com el pa pera menjar;
 y ya una certa vergonya
 que no pue endevinar
 de aon naix ni perquè ve
 sent cosa que tots la fan
 pero sa fet ya de moda
 tot anaro disfrasant

parlant a' miches paraules
 y yo asó no ha puc parar
 mes la chent está de modo
 que ni els agrá la veritat
 com no parega mentira;
 Aplega lus preguntant
 ¿ Señor el amo está en casa?
 = Señor l'amo está cagant;
 (pues si asó no te atre nom
 com se te que contestar)
 pues asó no els aconoda
 y els te voste' qu'engañar
 y dir l'amo no está en casa,
 ó está dalt mol ocupat;
 mes ara pregunte yo'
 ¿ Qu'el cagar será pecat
 ó será tan gran delit
 que no se puga dir clar?
 diran qu'es cosa coquina
 pero es cosa que tots fan
 y ningú ya perea
 en tal clase de treball
 pues en agarrant la gana

Lo mateix li vech deixar
 al abogad el bufet,
 qu'el llit al qu'esta dentat,
 Lo mateix caga el fadri
 que caga Vindo y casat
 perqu'es una prosero'
 que no se pot allargar
 ni deixar per'atre dia,
 que ploga o' qu'estiga ras'
 sa de fer al hora y punt
 que mos marca l'almanac
 o' calandari traser;
 Es tambe una calitat
 de faena enal ninguna
 mes fasil es aguantar
 cuarent' arrobes de pes
 ala espala o' en lo cap
 que no un archens en lo cul
 perqu'en dir ell alta va
 no ya homens qu'el sostinguen
 ni qu'el puguen aguantar:
 Yo en vore una Lechuquina
 que va molt acaminant

cixinsen de la Glorietta
 ala hora de pasechar
 y no salud' aningü
 die (y no m'engañe may)
 aixó es qu'esta mich cagada
 y o' acabar de cagar.
 ¿Pues si caga tot lo mon
 y ningü es pot escapar
 pera que tan de reparo?
 ¿si ami me dituen Chuan
 perqu'he de mudar de nom?
 no señor digas tot clar,
 ala merda digas merda,
 al cagar digas cagar,
 al cul, cul, y tot així,
 y si entre vostes m'ha
 algu' que asó l'incomoda
 que fuirca d'así al instant
 y que sen vailh' aon no caguen
 (que yo no sé aon será
 ni si li amirá mot ve
 cas que ho poguera lograr)
 pues tots els qu'estem así

atots mos agrà el cagar
 y per fero s'abstemim
 de certs modos de menjar
 com son codonís, codonètes,
 garrofes y altres iguals
 que mos priben d'este gust
 qu'es el millor y mes sa;
 y yo concixent asó
 y atement h'aquell refrá
 „qu'el que no honr'al sen cub,
 „amingu honra darà”
 venere tant el meu cil
 y m'el tinc tan ven cridat
 qu'estic per'asegurar los
 que no encontraran caball
 qu'en lo regalat l'iguale
 y me pareix que res fas
 que asó y mol mes se mereix,
 perquè si em pore a explicar
 la utilitat del traser
 em pense qu'es pasmaran
 y lo mateix que yo dic
 tot lo mon confesará.

mes ya qu'és poca la preia
 oixquen un poc que allà va:
 El Cul és lo mes presis
 qu'és trova en el cos huma'
 és el prinsipal sentit;
 hara voste's me diran
 que sentits sol ni ha sine
 y és molta veritat
 que son els ulls, les orelles,
 la boca, les mans y el nas,
 pero tots estos sine dunts
 no son ells, tan essencials
 com el sentit del traser,
 perquè si anem a mirar
 voran segos, voran sorts,
 voran muts, voran baldats
 hasta homens sinse fato
 que asó es ven acada pas,
 pero no voran ni han vist
 ningun home desculat,
 ningun home sinse cul,
 ¡com havia de pasar!
 luego asó no te disputa

perquè o' em qu' es pot passar
 faltant els altres sentits
 y tenint el cul segat
 o' faltant mos este poro
 pera respirar per baix
 no tenim remey, faleca;
 y asó no mo negaràn
 que sinse cul no se caga
 y no es viu sinse cagar:
 Tornem atra volt' al cul
 que te un' atr' albelitat
 que sinse saber de solfa
 es un music acabat;
 Lo mateix ~~te~~ dona el ut,
 qu' el si, do, el re, y el fa,
 ell te fa som Calderons,
 y escales de baix a dalt,
 fa trèullos sostenidos,
 y el fa tots los punts ligats,
 y pera diró de una
 totes les vens te les fa,
 ell es baix tenor y triple
Orquesta cors y contralt,

hasta musica de bombo,
 en figuraña als Italians
 en quant a l'harmonia:
 Amer es gran fabricant,
 i quin Guinic ni Boticari
 al cul se pot comparar?
 pues sinse carbo', ni llenà,
 ni altre for, con y desfa'
 la carn, els osos, espines,
 y tota clase de menchar,
 y siga lo que se bullga
 el mateix inguent voràs
 al eixir per l'alambic
 sempr' es merda lo que fa'
 perqu' ell dels ferols fa merda
 merda fa també' dels naps,
 merda de les criadilles,
 fa merda també de carn,
 de gallines, de conills,
 de anguiles, de peix, de pa',
 y en fi de tot lo que li entra
 per la boca, ho trau per baix
 convertit en merda pura,

y lo mes particular
 que lo vert dels pimentons,
 lo blan dela cansala,
 lo groc dela carabasa,
 lo amoratat de la carn
 y siga el color que bullga
 y clari de material
 aixina qu'entra en lo ventre
 pert el color natural
 y ala que per l'ambut ix
 ya t'encontres trasformat
 en color, sabor y olor
 del ingredient nomenat;
 Ademes de tot aso'
 es el desago gran
 que te un hom' en lo seu cos,
 es el unic funeral
 que te la cuina del ventre,
 es una porta escusa
 pera traure tot lo fem,
 es la mancha principal
 que don'al nostre orgue aire,
 pues quant esta un home humflat

en quatre pets que se tire
 queda tan desaoçat
 que yo no trobe paraules
 pera podero explicar,
 perquè a'demes del profit
 que tots tenim en tal cas
 atot lo mon dona gust
 ohuir un pet retumbant
 y esclaten en molta rida
 cada heu per son costat
 dient la hu „ bon profit ”
 L'atre li diu „ i tas fet sanc ? ”
 L'atre salta „ eixes campanes
 „ toquen al teu soterrar ”
 „ Ya no tindrem correguda
 „ qu'el manso sa reventat ”
 „ Mala cullita tindrem
 „ perquè apedrega per baix ”
 „ Si no tingueres mes llengua
 „ pera demanar el pa ”
 „ No tens que tancar encara
 „ que falta entrar mon chermá ”
 y estes y atres ocurrencies

n'hauràs a'millanars,
 pero asò'tamb'es conforme
 es del pet la calitat
 perquè ya pet de home gros
 que alça una casa en alt,
 asò'es dituen pets en forma
 pet de bona veritat,
 estos promouen la risa
 y els dichos com he dit ya;
 atres qu'estan així primus
 y que no estan del tot sans
 tiren uns petets turur
 que indiquen ya merquindat
 que tot lo mon cuant els hou
 chira la car'aun costat:
 Els dels chics fan peperet
 a manera de reclam
 que vora als oïdors
 en la vist'ament y aball
 mirant com pera buscarlos:
 Els de les dones fan plat
 uns pets tan empalagosos
 que atot lo mon fan rotar

y acachar la vist 'a terra
 avergonits y afrontats;
 Guin 'atra les ahuelotes
 estes se solen tirar
 uns petorrots que fan puf,
 aixina mich esclafats
 qu'encara que tu no bullgues
 tan de fer escopinar;
 Els dels Llauradors fan pum
 mol forts y mol esgarrats,
 y per el mateix estil
 sols tiren tamb' els Soldats
 que son pet de a vint y quatre
 qu' es el calibre mes gran,
 estos li donen alu gust
 y obnirao en cheneral
 „Deu beneixca el teu cul “
 „Deu que tel guarde de mal “
 En fi ni ha de mil maneres
 y aso ' seria mol llare
 si les calitats del pet
 aquerem de analizar,
 perque uns fan el cant del porc

altres fan man com el gat,
 altres li semblen en tot
 de la guata el palpata,
 altres pareixen canaris,
 altres imiten al gall,
 y a'mans cant, crits y ruidos
 diferents en el mon ya
 altres tants voran vostres
 y okuiran pets semechans,
 pero en mich de tot aso'
 no hauran okuit en chamay
 ninguna clase de pet
 que fas 'a'ningu plorar,
 siga chiquet, siga gros,
 siga sec, siga esclafat,
 sempre motuen bulla y risa
 perque no es pot remediari;
 mes deixemre ya de pets
 y anem ala principal
 qu'es la fabrica d'aon ixen,
 el Cul pera dir clar:
 i perque li han de dir cochino
 y li han de dir descarat

al qu'el cul se'l posa en boca?
 i pues que acas el que ho dirá
 no cagará lo mateix
 y del seu cul unidará?

La prova es que tot lo mon
 al que acaba de cagar
 tira ma á torcars 'el cul:

no mes ya la varietat
 de que cada un se'l torca
 segons te les facultats
 y segons el gust que te:

Uns se'l torquen ven torcat
 en un poc de coto en pel,
 atres en un lleny suau,
 atres en paper d'estrasa
 ven refregat en les mans,
 molts tamb' en pagaresos,
 atres en paper sellat
 atres en una esponcheta
 en aigua fresca banyá,
 pero si el succecte es
 d'estos brutos caps de banc
 se'l torquen aixín 'arreu

y mes en particular
 s'achent així 'l'lauradora
 que sempre caquen al ras
 gasten poques seremonies,
 o'v'en un tarros del camp,
 o'en un suro de panolla
 que casi sempre tran sanc,
 o'en una fulla de parra,
 o'una pedra o'cantal
 y quant no y'atre recurs
 li peguen una dita
 (no se si es chupten el dit)
 pero si no es regular
 qu'el refreguen contra terra
 o'ala paret si la ya,
 d'asi ve qu'en mols Convents
 y en los Cuartels dels Soldats
 si et figures en los Comuns
 els trovaras tots pintats
 plens de inscripcions y lletreros
 com si foren uns fosars
 y en lletres de merda lliches
 „Dels gusts que sinse peccar

„Se recrea un home mes,
 „no ni ha. com el cagar
 „en un bon sigarro ensés
 „y de cuant en cuant fumar “
 atres per un atre estil
 diñuen tamb'en Valencia
 „El que li agrad' el tabaco
 „y no poguera fumar
 „asi ni ha de vo y barato
 „vinga y carregue la ma “
 y á este mateix asunt
 ne trobaras a millars
 tots en loor y alabansa
 de Señor tan principal
 tan noble y tan poderós;
 he dit noble y esta clar
 qu'en cuant á nobleza, aixó
 compario' no te igual
 perqu'es de lo mes antic;
 fon el primer que caga:
 desendix per linea recta
 desde nostre Pare Adam,
 per aixó te tans de tituls,

tans de noms, tans de diutats,
 perquè li diuen el ses,
 el bullarengue, el terrat,
 el mole dels cagallons,
 el trascotaor del pa,
 la mancha, l'orgue, la popa,
 ull de cul, la cara gran,
 el terre, la porta falsa,
 l'ambut, el racataplan,
 la regata dels bonigos,
 el posterol, el tumbal,
 la trompeta de la merda,
 el pregoner, el reclam,
 el gasometro dels pets,
 y no m'en puc recordar
 els mols mes qu'encara en te
 pero tampoc no li fa,
 pues en lo dit hast'asi
 poden ya considerar
 l'antiquetat que t'el cul,
 lo profito, esensial,
 lo comodo, lo perfect,
 lo saludable, lo sa

lo abil, lo necesari,
 lo delichent, lo cabal,
 y lo presis que mos es
 pera tots en cheneral,
 pues sins 'este requisito
 ningun existiria ya,
 no parte sols de nosatros
 parte de tot lo que ya,
 ¿pues de que aprofitaria
 tindre un cosi descultat,
 una cherra sinse cul,
 un librell, basi o 'pual?
 de no res; aso mos prova
 ser lo mes interesant.

Conque aixi cuidar del Cul
 no tenim may que menchar
 ninguna cosa coenta
 perque vos fara plorar
 quant aneu afer de cos
 pues si s'apleg' a enfadar
 o'seli unflen els morros
 al so cul, vos donara
 un rato ven divertit,

y si apleg' a tirar ma
 d'algunes almorranetes
 terin la fumio' cabal;
 per aixó sempre deben
 procurar tindre templat
 l'orgue traser, abstenirse
 en lo que toc'a menchar
 de verclures y de fruites
 qu'estes sols os faran mal,
 y si se destempla el cul,
 y ell afluixa el molt real,
 y comens'a fer discursos
 no se com huan de arreglar,
 y si ya colera mes
 perqu'esta enfermetat
 sempre ataca per darrere
 y fa de primer Galan
 el Cul en esta Comedia:
 No terin que anar chuant
 y en lo que diu fer el tonto
 perque si ha desbaratar
 s'aplega el cul, no es vellonche
 que tel poden apañar,

pues en trencanse la corda
y paranse no ya mas
mes que arreglar el viache
y al sementeri a' fer cap.

¿Qu' es un Realiste?

Si conform 'es sembra es cull
 tot aquell que sembra mal
 no pot cullir ningun ve';
 aixó es argument molt clar:
 ¿Si yo li pegue a Dosté
 qu' es lo que dec esperar?
 ¿que me chire l'atra galleta
 perquè li torne apegar
 segons diu el Evancheli?
 aixó no s'estila ya;
 de que ho diu el Evancheli
 es sert, pero no se fa:
 y si nos fassen la prova
 en ten d'estos mols que ya
 que se presien de Beatos
 y van arrapant altars
 per tots los Convents o' Yglesies,

quant estig' achenollat
 para y chafali la capa,
 mira la cara que fa
 voras quina manse dumbre,
 in un novillo de quatre ans
 t'el veneno entones qu'ell,
 ¿y es aso' tindre humildat?
 aso' es una renunsiada
 que se concix al instant
 y en lo dia ya no pasa;
 luego al que yo li fara mal
 mal dec esperar també
 aso' es regla cheneral.

Pero resta que advertir
 que no tot el que fa mal
 paga com el mal que ha fet
 qu'es com diu aquell refrá
 "Que picaros ya en fortuna
 "y picaros desgrasiats"
 d'estos ultims son aquells
 que ala primera que fan
 se descubrix, els agarren
 y la paguen ven paga;

pero els qu'he dit en fortuna
 que son pillos solapats
 en fan una, dos y mil
 y no es descubrixen may;
 per aixó diu aquell dicho
 „a cixe l'està illuminant
 „el diabl' en siri de merda.”
 D'una leva y es ven clar
 que sols agarren al pobre
 h' aquell que manco mal fa'
 perque sempre d'quí va el gos
 al de la calsa esgarra',
 „qui no t'espales t'asoten”
 aso es velt y veritat,
 y al mateix tems ven voste
 als pillos arrematats
 triunfar gastar y vestir
 y ningu els diu „agua va”
 pero ve que tot aso
 en lo tems te son remat
 perqu'en este mon qu'estem
 siga emhorn o siga tart
 siga pobre o siga ric,

siga chic o' siga gran
 atots els aplega un dia:
 Tot l'an li don'a menchar
 el Llaurador al seu porc
 sinse altra utilitat
 que fer el baco' y dormir,
 pero s' avosta Nadal
 y en una taula rostit
 paga tot aquell regal;
 Este cuento del baco'
 pareix que vinga pintat
 his en lo dia als Realistes,
 ¿Que han fet ells estos denans?
 fer el baco' a'totes hores,
 y encara en la actualitat
 estan fent mil baconaes,
 mes no es pensen que burlant
 perqu'ells la mala intensio'
 la duen reconsestra',
 pero com tots son uns porcs
 porcaes es lo que fan;
 pues com dic als tals bacons
 els hi' aplegat el Nadal

y paguen tot lo que han fet
 en estos deu anys pasats;
 no com debien pagar
 perqu' el govern actual
 gasta en ells massa indulgencia,
 que si hagueren de cobrar
 en la mateixa moneda
 no pagaben ni penchats;
 pero ho paguen moralment
 per ahí van despresats
 perquè hasta els chris els concix en
 pareix qu' estiguen marcats
 en la señal del delit;
 En voreu ho que v'asombrat
 mirant així de reüll
 com si l'anaren buscant,
 ficant el coll en los muscles,
 rascans en les mans el cap,
 fuchint del sot y la llum
 à estil de rata pená,
 en la vista com un loco,
 en lo rebos hasta el nas
 y anar així mick corrent

no tenen que preguntar
 aquell es un Realiste
 qu'el peccat va publicant,
 que si tingueren vergonya
 se terrien de ficar
 de cap en les cagaores
 y no traure de allí el nas
 pera que ya en este mon
 no sels ver' ara ni may:
 Pero si, vergon' has dit,
 asó en esta dient es fran,
 Un Realist' en vergona
 es lo mateix que buscar
 peres en un anochuer
 o'seguetat en la mar;
 mes ya qu'en les mans la pasta
 tenim, els bull preguntar
 ¿saben qu'es un Realiste?
 faren favor de callar
 y oixquen la difinió:
 Realist' es l'animal
 que li sembla mes al home;
 Es un home irrasional,

És lo mateix qu'els foscers
 que sols poden prosperar
 en companyia dels morts,
 (per això tots estos tals
 se ficaren Realistes)
 Realist'és un esclau
 que voluntariament ell
 les cadenes sap posat
 perquè es home que no té
 talent per a calcular
 lo qu'és el home; és tan sego
 que no veu la claritat
 perquè a mitx dia y en sol
 sempre té que anar palplant.
 És un cabiro' d'anclami
 qu'està fent fors'aguantant
 que puehen per damunt d'ell.
 És gamell que achenollat
 està sufrint qu'el carreguen
 sinse agosarse a queixar;
 És hom'en fi que va dret
 per misericordia gran
 que a quatre peus com els burros

es com debia de anar
 y dur sarretó y bocao
 y sempre anarlo espuechant;
 Estes son les condicions
 les bases y calitats
 que formen aum Realiste;
 Ara parem a contar
 les virtuts que reunits:
 Es un hom' enamorat
 de tot alló que no es d'ell
 qu' es lladre dit per lo clar;
 Es un cristià de concordia
 d'estos que roben del plat
 pera michetes de vi:
 Es fonament y pilars
 pera sostindre una tenda,
 qu' es dir d'estos abonats
 en lo carrer de Alboraya
 Riusafa, carrer de Quart,
 aon se troba el vi barato:
 Es tambe d'estos que ya
 qu' es conferen de pen dret,
 no se si aso ben entendran

vol dir sopló, delator,
 mosca y testimoni fals;
 Es d'els de la ventureta
 d'estos que solen anar
 per for' a totes les festes
 sempr' en lo choquet armat
 „Vaya meter y no bulla”
 Es d'estos que van parlant
 en jando sempre fent chupes
 „sonriela Camarà”
 „qu'el gachó' esta diguelando”
 dient de mocaor al cap,
 mabaixa cartagenera
 y la ma al morro posa,
 provocant a tot lo mou
 asó' despues de verenar
 cuan pren cos el so vi-sent;
 Embustero acabat
 perque sols equivocanse
 din alguna veritat;
 Es el Chudes de hui en dia
 per menys de trenta reals
 per una micha de vi'

vendran al chenero humaná:
 Es un soldat de paper,
 es un valent de Romans
 y en fi pera reasumiro
 y dire tot pronte y clar
 son uns pillos, alcabots,
 cabrons, lladres, deslleals,
 vils, egoistes, tumanes,
 vagos, drogos deshonrrats,
 brutos, serrils, incapasos,
 fatuos, borrachos, esclaus,
 embusteros, embrollons
 y per ultim tot el mal
 tots los visis y defectes
 que hi' agut, por haber y ya
 reunir los en un home
 y en ell tems pintiparat
 un verdader Bealiste.
 Ara anem a' esusaclinar
 de la chent qu' es componia
 este cos tan elegant
 el perque', el quant y el com.
 En ells la oficialitat

tots eren eaga-tinters
 y alqu' que atr' empleat
 per conserbar els destinos
 y no morir-se de fam,
 perquè per los seus talents
 no els debien ocupar:

Lo qu' es Cabos y Sargentos
 eren d'estos aspirants
 d'estos famolencs d'empleos
 que van sempre badallant;

y la tropa o el tropell
 tota es veni' arreglar
 de Carboners, Trachiners,

de arrendadors, de Criats,
 de Lacayos, de Cocheros,
 y estos eren d'acaball,

perqu' en los atres de apen
 entraba tot l'ansiam,
 forers, remendons, manobres,
 escurapous, tira-sacs,

foguervers, esmoladors,
 Colectors de Chermanclats,
 en si tota la morralla

pero y' así que notar
 qu'encara sent tan ruins
 no eren per sa voluntat
 perquè o' eren ala forsa
 o' per fins particulars:

Uns perqu'el seu amo el Comde
 l'abien fet Comandant
 els fea ser Realistes
 o' els despedi' al instant. (1)

Atres els amenasaben
 perquè temien cabals
 qu'els llevarien la plara
 o' ve la terr' arrenda'
 si no anaben hi' a llistar-se... (2)
 que habien de fer anar:

Atres perqu'en l'Adriana
 el Tesorero mana' (3)
 que si no eren Realistes
 no els deixari' allí entrar
 a descarregar els carros
 dels cheneros que allí van;
 y així' mels comprometien
 y així' mels feen fiar

en lo nom de Voluntaris
 y ells eren mes que forçats.
 Els altres que no eren d'estos,
 que se veen presisats
 hi allistarse Realistes
 per sons fins particulars,
 son tots aquells qu'es posaben
 perqu'estaben apuntats
 per agafarlos de leva
 y sent res els dien ya. (4.)
 mols tambe qu'els feen por
 pera ferlos aixi entrar;
 l'atre que premia l'abit
 pera poder alcansar
 una vara de Aguasil;
 l'atre que li fea mal
 la dona y temia por
 de anar aguaya sis ans,
 mols tambe sen allistaben
 per no voler treballar
 Realistes per ofici
 qu'es Realistes llogats,
 pera fer guardies pagaes,

estos no es llebaben may
 casaca ni fornitures
 sempr' els vees apamats
 en la chupa de veuir; — (5.)

Mols tamb' els fea ficar
 la venguda del Gbern,
 no podien aguantar
 el fret per no tindre capó
 pera poderse tapar
 y en la robeta del Rey
 senanaben arreglant
 s' aforraben fersen atra
 sinse llevars' esta may,
 Heu me conixia yo' — (6.)
 qu' estava y' amonestat
 y no podia casarse
 perqu' estava despallat
 es dir, no tenia roba
 corresponent pera el cas
 y en est' aflicció la nobia
 alegre li aconsellá
 „marcha y posat Realiste
 „y ho tenim tot arreglat

„ en la robeta qu'et donen
 „ te vists y n'eixim del pas ”
 y així ho feu, y la robeta
 no tan sols aprofita
 pera el dia de la novia
 sino hasta pera flarà
 v'aprofitar la casaca
 y lo demes pera capsat;
 Atre tamb' en concèpia
 y era sabater el tal
 que mols dies d'eixersisi
 se tenia que posar
 les sabates de la dona
 en caps de serol lligat
 y d'amunt d'altó els botins
 per poderse presentar
 calsat en la formació; (7.)
 pero el mes particular
 de tots era l'ordensa
 de altà del carrer d'emblanc
 de casa del Inspector
 este se v'apoderar
 del pati d'ella, y en ell,

posa' el martel Ehemeral
 feu anar dona y chiquet,
 el foguer, granera y gat
 y demes coses presises,
 alli fea el que menchar,
 alli menchaba y dormia
 alli en fi'es v'acantonar
 perque ni casa tenia
 gu' ell se solia quedar
 ans d'allo' en los entresuelos
 de baix del port de la mar; (8.)
 y per est' estil dos mil
 ne podia nomenar,
 aixi' es que per Valensia
 sempr' els vories anar
 lluints' en los uniformes
 mas que no vinguer' al cas.
 La hu venent llet de burra
 per cixos carrer bramant
 en gorra de Realite
 y les burres del ramal; (9.)
 L'atr' en vigots y gorretas
 en un canto remendant; (10.)

L'atr'en sarabnelles en vins
 en un gran fardo en lo cap
 de Cubertors y flasacs
 „ama te res què llabar
 „pera el de la font d'encors;" (11.)
 El altre descarregant
 les carregues de carbó
 com un diable mascarant
 en sa gorreta també; (12.)

El atr'en los soterrars
 el pantalons y botins
 en un albaet al bras; (13.)

L'atr'en los cordons al coll
 de Cadete del mercat
 much vestit de Realiste . . .
 mes perquè ma de cansar
 si asó tot lo mon hua' vist
 y asó tot lo mon ho sap:
 Dos eren sempr' els motius
 qu' els obligaben a entrar
 els uns pera en l'uniforme
 tapar les selues malclats,
 y els altres en l'uniforme

Taparse les setmes carns,
 qu'es dir, els primers uns pillos
 y els segons uns balan drand,
 que de segons a primers
 havia por que triar;
 ; Vèchan y quins defensors
 tenia el tronó y altar!
 ; Que os pareix d'esta canalla!
 ; No estaben en bones mans
 depositaes les armes!
 ; No podiem descansar
 com diu el refrà "a bon so"
 en tota tranquil·litat
 sense por ningun 'a lladres!
 Però lladres eren els tals
 qu'en capà de Realistes
 no feen mes que robar;
 si nos digare aquell dret
 que de tot feen pagar
 pera vestir als Realistes,
 dela neu, carbo', la carn,
 verdures, llegums, vi, oli,
 palla, garrofes, seta',

(así els daria yo en rama
 pero era pera menchar
 sinse darlos atra cosa)
 no es pot dir mes, hasta els naps
 pagaben tambe son dret,
 y era una cosa trivial,
 sobre uns noranta millions
 puchaba este dret al añ
 que alguns se feen bon morros
 D'estos m'habia olvidat,
 la millor trompa del 'orgue
 esta es la segona part:
 Ya dos modes de Realistes
 eixos que vos he dit ya
 son els uns, qu'eren uns besties
 uns animals destinats
 pera regar dela noria
 que als altres regaba el camp;
 pero estos segons que die
 eren pardals descruats,
 estos treen la castaña
 en la sarqueta del gat;
 estos a'tots nos robaben

desde els seus bufets sentats,
 desde allí en les selmes plomes
 atots nos feen volar,
 y lo mes cruel de tot
 era no poder parlar
 perquè estos no reparaben
 els muchos pera lograr
 el fi qu'ells se proposaben
 ó el pla que habien format
 qu'era el pasaro ells ve'
 mas qu'estiguerem tots mal
 y nosatros para el cul
 pega quant vullgues pegar,
 y pobret del que agarraben
 estos en les selmes mans
 que si escapaba en la pell
 era despues de pelat;
 eren uns sangoneres
 que nos chuplaben la sanc;
 eren uns gosos de presa
 que no solten el mos may;
 eren... uns servils per fi
 qu'en aro dit tot està;

¿y saben qui eren estos?
 masá so poden pensar
 mols d'estos de la same blaba
 d'estos que tenen esclaus
 en lo nom de arrendadors;
 mols tambe dels Impliats
 que de la suor del pobre
 traien el que menchar
 y casi tots els qu'es posen
 els saralinelles per lo cap,
 que a' costa de quatre tontos
 pasaben com uns sultans,
 y per conserbar la vida
 holgasana y regala'
 que tenien, tots mosatros
 estabem sacrificats
 treballant sempre com negres
 sinse poder respirar
 perqu'estos per conserbarse
 no tenien caritat
 com ara en tenen en ells,
 per si has dit, per si has pensat
 o' que a' ells sels entoixaba

pres, a' presidi penchat
 y confiscació de bens
 est'era el primer pas
 qu'aró en la mchura Mengua
 se pot dir mot ve robar;
 y així temien al poble
 opres y atemoriat,
 de modo que ni podiem
 en quatre anys raonar,
 y si ho feem aspayet
 prebenguts tots per si'acás
 se tira la polisia
 dir qu'estabem raonant
 de dones, bous o' comedies,
 estar tots aparellats
 per lo que poguera ser.
 Quantes voltes raonant
 estabem quatre o' cinc chunts
 y en vees un atr'entrar
 que hu aixinas no el concixia
 y te que daves parat
 fent senes „ chico est'es bó”
 l'atr'et contestaba „mal”

pues señor clira la fulla:
 luego en solia atr' entrar
 y tornaben les ullas
 y senes „ este que tal “ ?
 „ est'es de satisfasio “
 y obries un cor tan gran;
 En lo choc de truc y flor
 tanta sena no se fa'
 com se feen en les cuines
 els pobres dels liberals
 en estos deu anys servils,
 pero per fi san pasat,
 grazies que podem contare
 que alguns ni ha soterrats;
 Yo si muge y a Purgatori
 m'entia Den destinat
 tinc onse anys de rebaixa
 abon conte, desde l'an
 vint y tres, al trenta quatre,
 y mels tinc mol ben guanyats
 que mol mes qu'en Purgatori
 man fet ells asi pasar,
 no mes me queda un consuelo

de què al·lò 'ya s'acabat
 y harà els qued 'à' ells l'Infern
 que de al·lò no 'ya rescata,
 nosatros per fi am exit
 (serà es què mos ha costat
 molta sanc y moltes penes)
 pero ells no n'eixiran,
 y est 'alegria no mes
 crec qu'em farà pedr' el cap:
 Quant yo en Lliberals me vech
 tinc dos alegries grans,
 la primera es la de dir
 què 'ya tenim llibertat
 què y 'am tornat a ser homens
 y la segona el pensar
 les tripes què als Realistes
 els Lliberals els faran,
 perquè ami m'alegra molt
 lo què a'ells els fa plorar,
 yo nunca puc estar ve'
 sempre qu'ells no estiguen mal;
 y el mateix conte què yo
 sa de fer tot lliberal,

d'ells no esperè cosa bona,
 y' han vist per lo qu'he constat
 tot lo qu'es un Realiste
 y lo que podrà donar,
 hu per chiquet que ne quede
 es un enemic y gran
 del nostre ve, congue alerta
 y no deixarlos resollar;
 que paguen tot lo que han fet
 que senta Llusia aplegat.
 Yo volguera qu'em donaren
 venes amplies facultats
 pera de tota eixa chent
 amon gust determinar,
 per suport els mataria
 ni tu n'abia de deixar
 i pero quina mort pensen
 qu'els havia de donar?
 si pensen qu'els pencharia,
 o qu'els faria fusilar,
 o els donaria garrot
 ancu mol equivocats,
 eixa mort se don'als homes

y a' estos no sels den tractar
 com a' tals, perque no ho son,
 a' estos sels den donar
 aixi' una mort ven cochina
 com qui son sels den matar
 conforme la chent l'insens
 posa bonigo escola':

Obriu com yo els mataria:
 Posaba una bota gran
 enfront dela Escolapia
 y dins d'ell' al Parroquia
 perqui' la festa se fea,
 despues omplia la tal
 de merda de criatura
 d'eixos cursos que ya clars
 que li vingueren al coll
 y no traquera mes qu'el cap;
 luego reunia als chics
 tots ells de pedres armats
 y un sisó al que li pegue;
 Ell era molt natural
 que al vore vindre la pedra
 fuchira el cap cap' abaix

s'omplia d'aquell betum,
 i'alsaba tot embiscat,
 una pedrada en lo tos,
 altra pedra' per claban t,
 torn' a fer escabuso'
 y a' poc moria' ofegat
 en la rasina del cul
 y ple de chirlos y sanc;
 esta mort anis em pareix
 qu'es la meua propia que ya
 pera esta classe de chent;
 y sen podien despachar
 lo menys quatre cada dia
 dos de mati y dos d'espra'
 al entrar y eixir d'escola
 y en totes les capitals
 faria fer lo mateix
 que aixi al cap de dorents anys
 ya no em quedarien mas;
 ¿Que os ha paregut del pla' ?
 aixi se podria dir
 en tota formalitat
 embiarlo all' ala merda

si es que no vol Llibertat.
 Si n'os agra' el pensament
 en poden atre idear
 el obiecte es acabar los
 lograns' estic conformat
 siga d'este o' de altre modo
 el fi es que non quede cap
 yo bulla qu'es fara el milacre
 y siga qui bullga el Sant.

Notes.

- (1) El Conde Cirat Comandant de un Escuadro de Caballeria de Realistes, sen ser Realistes ala forsa atots els seus criats, cocheros, Lacayos y Arrendadors y al que no ho valia ser el despedia o' li llevaba la rendament: La banda de Gastadors del sen Escudro tota es componia de criats de sa casa y els caballs tots eren seus tambe.
- (2) El Guardia' dela plaza del Carbo' dona' la orde pera que tots els Dependents de ella se posaren Realistes o' dele contrari es llevaria la plaza.

- (3.) Don Chusep Arita Tesorero de Provincia dona' la orde atots los foscers, truhiners y demes que treballaban en la Aduana que sino es posa ben
- (4.) Hu que li diu el Moro que es posa' Realiste pera que no l'agarraren de leva
- (5.) Gaspar Garcia, no tenia faena y es posa' Realiste pera fer guardias pagas.
- (6.) Chusep Martiner que vivia en lo carrer dela Sorolla se fica Realiste per la roba que donaben y en ella vestirse perquè sabia de casar y la q. temia era molt inderent y feta a pentols.
- (7.) Feliciano Gallat, mestre de Sabater que treballaba per oficial, y un dia pera anar ala formaris es posa' unes sabates de dona lligas en caps de serol deles que fea pera el mestre.
- (8.) Este no se sap el nom, pero es sert el cas pues tot lo mon la vista en la dita casa del Inspector Don Denis Amat y Teran que vivia en lo carrer d'enblanc y no aroles este sino un trompeta que li diu Reyes fea lo mateix en la Prevencio de Caballeria avon estaba de Ordenansa perpetuo.
- (9.) -- Hu que li diu Parineter de Bursafa.
- (10.) -- Un remendo' que habia al canto' de Sent Esteve.
- (11.) -- Paba, estanguer de Bursafa.
- (12.) -- El Flare carboner dela plaza y tambe de Bursafa.
- (13.) -- Hu dels foscers dela Parroquia de Sen Pere.

Indice

del

an^o que
San escrit. Coloquis que cont'este llibre Pagina.

" 1833." "El Padri'	" 1..."
" D. "El Padri' de bona barra	" 15..."
" 1832." "El Segon añ de casat	" 31..."
" 1831." "El Padri' de les catorse novies	" 51. "
" 1829." "Les Prenades	" 77..."
" 1830." "El Padri' en defensa de les dones	" 99..."
" 1829." "Tofol el de Campanar	" 123..."
" 1821." "El Pres o' la Torre de Terrans	" 141. "
" 1831." "La Merda	" 165..."
" 1835." "El Cul	" 185..."
" 1835." "¿Qui'es un Picaliste	" 205..."

de a. surpasse
val. 1964

200 M.

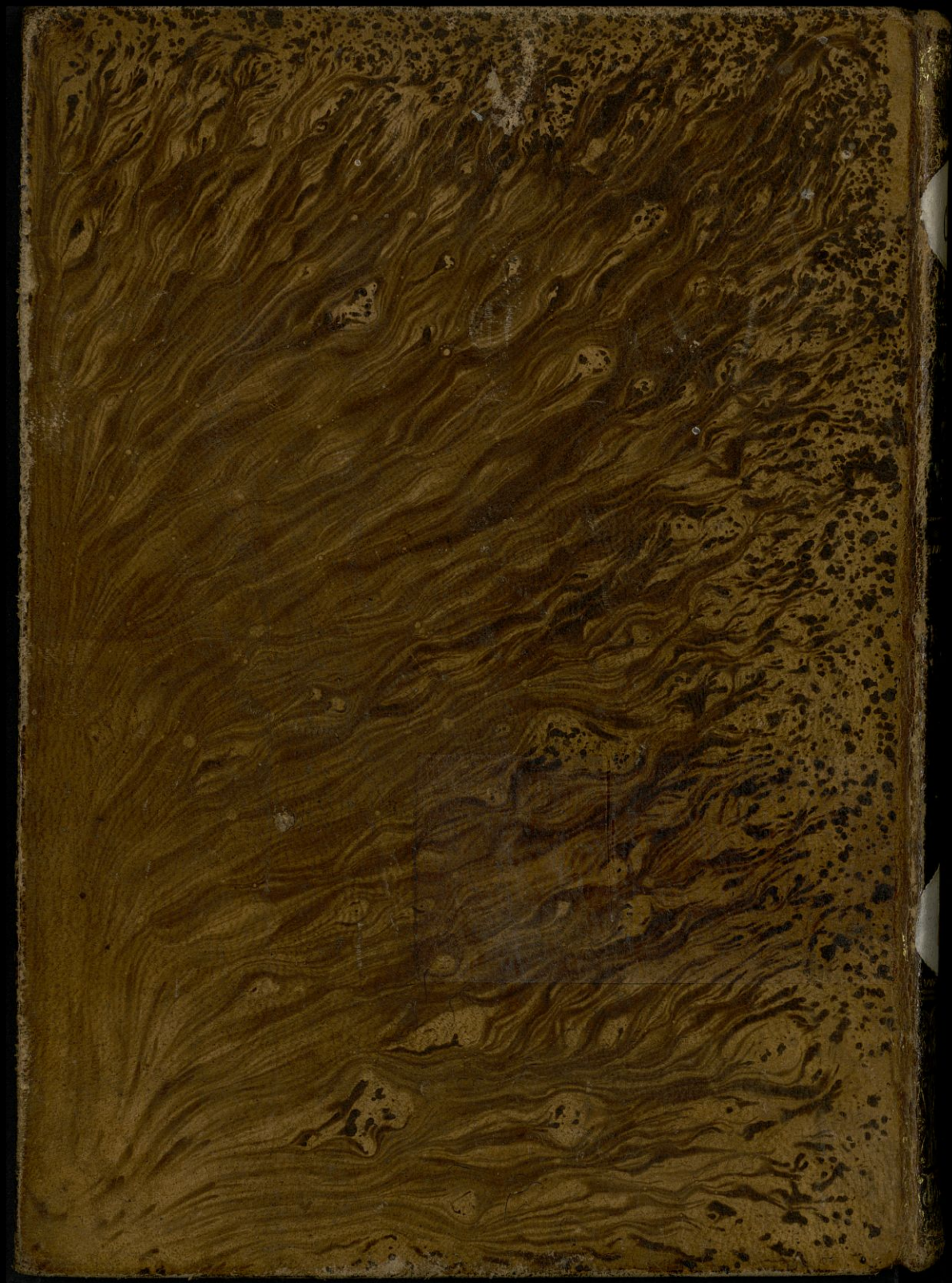
de la biblioteca d'
en Luis Celvian Meryda

249
Biblioteca Valenciana

31000009571244

ms.
CXXXIX

COLECSIO
DE
COLOQUIIS
DE V.A.

S
XIX